

Wiedermann Gábor

**Nekem szülőfalum
II.**

**Az eltévedt falu
Páty**

„Tudod - e,
milyen öntudat kopár öröme
húz – vonz, hogy e táj nem enged és
miféle gazdag szenvedés
taszít ide?
Anyjához tér így az a gyermek
kit idegenben löknek, vertek.
Igazán
csak itt mosolyoghatsz, itt sírhatsz.
Magaddal is csak itt bírhatasz,
óh, lélek! Ez a hazám.”

József Attila: Elégia

Wiedermann Gábor

**NEKEM
SZÜLŐFALUM II.**

AZ ELTÉVEDT FALU

PÁTY

© Kiadó Wiedermann Gábor 2005

Szerkeztette:
Farkas Erzsébet

Borítóterv és fotó:
Horvát Balázs fotóművész

Nyomdai előkészítés és Kivitelezés

Timp[®] Kft.

Felelős vezető:
Cseh Tibor ügyvezető

Országos kitekintés

A hazánkban megvalósult rendszerváltás felkészületlenül találta a teljes közigazgatási rendszert, ezen belül az ország mintegy háromezer-kétszáz települését. A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény gyengeségei hamar megmutatkoztak és újabb és újabb módosítások váltak indokolttá. Az önkormányzatok egy része jól, másrésze kevésbé jól tudott élni a törvényben biztosított lehetőségekkel. Önkormányzataink anyagi helyzete például a rendszerváltás másfél évtizedének ideje alatt folyamatosan pártpolitikai csatározások középpontjában van.

Először 1995 második felére vált drámaivá néhány önkormányzat pénzügyi helyzete. Akkor négy település – Bakonszeg, Bátorliget, Nágocs és PÁTY jutott csődhelyzetbe. A probléma kezelésére az ország nem volt felkészülve. Sebteben nekiláttak az adósságrendezési törvény megalkotásának. A törvényt 1996 áprilisában hirdették ki és június 11-én lépett hatályba. (1996. évi XXV.tv.)

1996 végére súlyosbodott a helyzet, mert újabb három település került az előzőek sorsára: Csány, Egerszólát és Kács. Az Állami Számvevőszék szerint ez időben kritikusnak mondható település volt még újabb tizenkettő: Bajót, Úrkút, Patapoklos, Majs, Szécsény, Nagylóc, Vilmány, Kesznyéten, Abádszalók, Barabás, Besenyőd és Kocsord. A rendszerváltozástól eltelt tizenöt év után is az Állami Számvevőszék friss megállapításai soha nem tapasztalt negatív tendenciákról szólnak, amelyek nyomon követhetőek az ország éves költségvetésében.

Az már világosan látható, hogy érdemi változást egy átfogó közigazgatási reform, az önkormányzati törvény újabb módosítása, az önkormányzatok finanszírozásának korszerűsítését célzó jogszabályok elfogadása hozhat. Ezt a folyamatot még gátolják a régi beidegződések, a megyerendszer és a választási törvények esetleges módosításából eredő pártérdekek. Azt kellene látni, hogy milyenek kellene lenniük az Európai Unióhoz csatlakozott Magyarországon az önkormányzatoknak, a közigazgatásnak, a megyerendszert felváltó regionális rendszernek, mindezt miként lehet megvalósítani és ehhez milyen források állnak rendelkezésre.

Jelenleg még a kötelező alapfeladatok ellátása, a mindennapi működés, a pénzügyi helyzet stabilizálásának kényszere továbbra is saját bevételeinek növelésére kényszeríti az önkormányzatokat. Ez azzal jár, hogy eladják ingatlanaikat, felélik vagyonukat. Ahol már ez is megtörtént ott a kilátástalan helyzet csődbe torkollik. Az meg végképp sajnálatos, hogy a mindenkori kormánypartok a jelenséget tizenöt év óta sem tudták/tudják kezelni.

Pátyi helyzetkép /1990-1993/

Az első szabad választástól a polgármester haláláig

Az első szabad helyhatósági választásokat követően Pátyon is megalakulhatott a képviselői testület. Kuthy Ákos polgármesternek tapasztalnia kellett, hogy a megválasztott települési képviselők között egyetlen egy sem akadt, aki rá adta volna szavazatát. A képviselők jórésze egyenesen a tanácstagi székéből ült át a képviselőibe és szíve még a választáson ugyancsak indult volt tanácselnöknőért dobogott. Újdonsült polgármesterünknek ez nem szegte kedvét, hanem kereste a közös nevezőt, amelynek mentén hozzákezdhetett terve megvalósításához. Ezt a falu előtt álló feladatokban, illetve az azok megoldására irányuló törekvésekben találta meg. Ha csikorogva is, de viszonylag rövid időn belül beindultak a fogaskerekek, beindult az önkormányzati munka. Ne feledjük, teljesen járatlan

úton kellett elindulniuk és a tanácsrendszer mély nyomokat és beidegződéseket hagyott hátra. A hivatali apparátus szinte érintetlen maradt.

A képviselő testület munkájában az első kisebb zavart Németh Károly, az etnikai kisebbség képviselője okozta, aki bedobta a törölközőt, 1991. április 8-án lemondott. Távozása nem rendítette meg a testületet, mert személyét az általa képviselt, vagy inkább képviselni próbált roma kisebbség nagyobbik hányada soha nem fogadta el.

Újabb bő esztendő telt el viszonylagos „egységben” mégsem az 1992. szeptember 7-ei testületi ülésen Dr. Bendl János és Soós Gábor képviselő társaik figyelmét ráirányította a működésük során felmerült jogi, pénzügyi és döntésgyakorlati hiányosságokra. Bátorkodtak feltenni a kérdést: „Miért tartunk testületi üléseket, ha a lényegi döntések nem ott születnek?” Dr. Bendl János nyílt levélben – a Pátyi Kurír hasábjain – is hangot adott kettejük véleményének és neheztelésének a testület tagjainak többségével szemben:

„Különösen azokat a képviselőtársaimat szeretném ezzel a levéllel megszólítani – fogalmazott a képviselő – akik hosszabb-rövidebb ideig ilyen vagy olyan szerepben már 1990 előtt is részt vettek a közügyekben...”

Majd olyan jelenségekre, hibákra hívta fel a figyelmet, mint a feltáró visszapillantás elmulasztása, az elhatárolódás illetve célmeghatározás hiánya vagy éppen egy konkrét „hajmeresztőnek” ítélt ingatlan ügylet utólagos legalizálása a testülettel.

A reakció nem maradt el. A tanácselnököt és gyakorlatát áhítók betonfaláról lepergett a két demokratikusan érvelő gondolkodó érvelése és ellentámadásba lendültek.

Dr. Bendl János és Soós Gábor a november 2-ai testületi ülésen lemondtak. Lemondásukkal alapjaiban gyengült, ingott meg a képviselői testület. Ettől a perctől kezdve érdemi testületi munkáról nem, csak bólogató jánosok gyülekezetéről beszélhetünk. A képviselők többsége ugyanis – tisztelet a kivételnek – felkészületlenül és bamba érdektelenséggel fogadta a koncepciózus polgármester törekvéseit és tétlenül szemlélte – szerencsére gáncoskodás nélkül – gigantikus erőfeszítéseit.

Az igazi tragédia azonban 1993 őszén következett be, amikor váratlanul meghalt Kuthy Ákos, Páty első szabadon választott polgármestere. Az önkormányzat lapja decemberi számában „A pátyiak gyásza” címmel búcsúzott elhunyt polgármesterétől. Már ugyanebben a számban színre lépett Dr. Korompay Péter (Páty, Hunyadi János út. 24 szám alatti lakos) „Őszintén Pátyról” című írásával és készítette elő a terepet. Kenegetni kezdte a vezető nélkül maradt pátyiak máját: ” ...nagyon megszerettük ezt a községet, szorgalmasak az emberek itt Pátyon, ... meg kell becsülni ezeket az embereket, ... jó ide hazajönni.”

A hatás, mint látni fogjuk nem maradt el, mert az alig néhány hónapja Pátyra költözött behízselő modorú kalandort a falu 1994. január 8-án Kuthy Ákos utódjául választotta.

Kuthy Ákos energikus, önzetlen, tehetséges ember volt.

„Rendezett, teljesen közművesített falut, virágokkal övezett tiszta utcákat, békés embereket szeretett volna látni. Rengeteg terve volt, mely nem is négy éves tartamra szólt.”
(Írta Bartos Mária dr a Pátyi Kurír 1995 márciusi számában.)

Nevéhez fűződik a gázvezetékrendszer kiépítésének megszervezése a térségben. Kuthy Ákos még egy viszonylag kezelhető mintegy nyolcvanmilliós hitelteher mellett jól szervezett hivatalt, megfontolt és mértéktartó fejlesztési koncepciót és rövid három esztendőös tevékenységének számos kisebb - nagyobb gyümölcsét hagyta örökül utódjára. Sajnálatos, hogy utódja, mint koloncot a tehetségtelen, felkészületlen, a feladata ellátására alkalmatlan testületet is örökül kapta. Amikor képviselőtársa feltette a költői kérdést az elhunyt ravatalánál:

„Hogyan tovább, s kivel?”

Mit mondanál erre?!!!”

Kuthy Ákos minden bizonnyal azt válaszolta volna, hogy nem úgy, mint eddig, nem ezzel a testülettel és nem Dr.Korompay Péterrel.

A teljességhez azonban az is hozzátartozik, hogy Kuthy Ákos sem volt tévedhetetlen. Elkövetett egy nagy hibát, amelynek később súlyos következményei lettek. Kuthy Ákos és testülete egyetlen lépést sem tett azért, hogy Páty javára privatizáljon.

Ha csak a fejlesztésre szánt területek egy részét vásárolták volna meg a falunak, akkor az 1995-ös katasztrófa minden bizonnyal elkerülhető lett volna. A történelmi lehetőség adott volt, de Kuthy Ákos és testülete elmulasztotta ezt a lehetőséget. A falu vagyont nem tudták gyarapítani.

Dr.Korompay Pétert választják Kuthy Ákos helyére /1994-1995/

Az 1994.január 8-án megtartott időközi polgármester választáson óriási tülekedés folyt a Kuthy Ákos halálával megüresedett polgármesteri székért. Ezen a választáson én nem indultam, mert elejét akartam venni a már-már útra kész pletykának, miszerint „Alig várta Kuthy halálát!”. Ákos egyébként egyidős volt velem és gyermekkorunkban – mikor nagyszüleinél nyaralt – sok alkalommal játszottunk együtt. A választást szégyenletesen alacsony számú, mindösszesen hatszáznegyven szavazattal az a behízelt modorú, nyájaskodó Korompay nyerte, aki alig hat hónapja vásárolta be magát a faluba. Korompayt szinte senki sem ismerte Pátyon. Horváth Alfréd (Frédi) volt a mellette kibontakozó tábor zászlóvivője, aki iparos munkát végzett Korompaynál és akkor összemelegedtek. Korompay jól fizetett, Frédi meg tisztelte a pénzes embereket. Frédinek jó bora volt, Korompay meg mértékkel ugyan, de szerette a jó bort. Dr.Korompay Péter tehát Horváth Alfréd biztatására minden helyismeret nélkülözve indult a választáson. Hatszáznegyven pátyi azonnal hanyatt dobta magát a doktorátusától és ez elég volt ahhoz, hogy megnyerje a választást. Megjegyzem, hogy azidőtájt a „Mókus őrs története” címmel írt „disszertációval” is doktori címet lehetett szerezni. Ez akkor senkinek nem tűnt fel. Korompay sok mindenhez nem értett, de mint később igazolta is, a gazdálkodáshoz, a közpénzek-, a közvagyon kezeléséhez végképp nem. Frédi és Korompay választói tehát tévedtek.

Korompay mozgalmi múltja során fantasztikus módon megtanulta, hogy behízelt modorával hogyan lehet manipulálni, befolyásolni, megtéveszteni, elkábítani az embereket. Talán ez volt az egyetlen tudománya. Megválasztása után sietett a lakosság, a választók tudomására hozni:

„Önök által választott rutinos testületet és nagy gyakorlattal rendelkező önkormányzati apparátust örököltem.”

Ebből a kijelentésből csak annyi volt igaz, hogy az akkorra már felerészelt kicserélődött testület valóban a pátyi választópolgárok választották. A többi színtiszta hazugság volt, mert ez a testület semmilyen rutinnal és tapasztalattal, de még felelősségtudattal, lelkiismerettel sem rendelkezett. Ne feledjük ez a testület mulasztotta el a privatizáció nyújtotta történelmi lehetőséget, ez a testület vetette ki magából a haladó gondolkodókat, ez a testület rombolta szét a hivatal szakmaiságát és sodródott maga is totális morális válságba. Miközben Korompay dicsérte a képviselőket, a képviselők pedig lubickoltak a dicsfényben az önkormányzat éves költségvetése világosan mutatta az egyre tornyosuló bajokat. Ezt azonban sem a testület, sem a polgármester nem érzékelte vagy nem akarta érzékelni. Az önkormányzat hitelfelvételének köszönhetően a költségvetés feszített volt, a forrás oldalon egyre bizonytalanabb tényezők jelentek meg, amelyek veszélyeztették az egyensúly fennmaradását. Korompay és csapata ezt a rendkívül kielezett helyzetet nem ismerte fel, nem látta át, ezért meggondolatlan költségekbe kezdett. Önkormányzati érdekeltségű cégeket

hozott létre számolatlanul, s hagyta ellenőrizetlenül. Újabb meggondolatlan beruházásokba kezdett, hiteleket vett fel, szemet, betont osztogatott „ingyen”.

Kirándulás Angliába és Németországba

Még 1994 tavaszán Dr.Korompay Péter, Tátrai György és a hűséges Horváth Alfréd Angliába utazhatott. A hat napos úton megtekintették a csatornázásban vákuumos technológiát adó Japán Iseci cég Stradforban lévő központját és a walesi Noncrossisban – egy 660 lelket számláló síkvidéken fekvő kis faluban – tanulmányozták a vákuumos szennyvíztisztító rendszer „előnyeit”. Az senkinek sem jutott eszébe, hogy talán az eltérő terepviszonyok eltérő technikai megoldásokat igényelnének. Ha például szeretnénk megvilágítani Korompayék célját, akkor egyszerűen azt mondhatnánk, hogy beduinoknak bundát, eszkimóknak tanga bugyit. Valami ilyesféle logika mentén kerülhetett Pátyra a vákuumos csatorna. De hát mi várható egy olyan „idegenvezetőtől”, aki soha nem járt a vidéken, és még csak nem is hallott, nem is olvasott róla.

Visszatérve a csatornához, néhány mondatban rá kell mutatnunk, hogy mi is a lényeges különbség a hagyományos – gravitációs – és a Pátyra erőltetett vákuumos csatorna között.

A gravitációs csatorna az általános tömegvonzás törvényén, azon a földi nehézségi erőn alapul, miszerint a szennyvíz a magasban fekvő területekről az alacsonyabban fekvő területek felé törekszik. Ezt a törvényszerűséget, hogy ne legyen költséges a mű, a rómaiak már kétezer évvel ezelőtt hasznosították a csatornázások során. Páty minden pontja köztudomásúan Biatorbágy irányába gravitál - a falu legmélyebb beépített pontja a református templom területe – így a józanész azt diktálta volna, hogy Pátyon gravitációs csatorna épüljön.

A gravitációs csatorna előnye még, hogy kiépítése, üzemeltetése, karbantartása egyszerű és minden más műszaki megoldástól költségtakarékosabb.

A vákuumos csatorna is törvényszerűsége, de költséges energiafelhasználással, mesterségesen létrehozott törvényszerűsége alapján. Lényege, hogy a légköri nyomásnál kisebb nyomást – légritkított teret – hoznak létre és így továbbítják a szennyvizet szakaszosan a tisztítóműig. Hátránya, hogy energiaigényes (villannyal működik), kiépítése költséges (vákuumgépház óriás szivattyúk, több száz kis szivattyú, monitoring rendszer stb.), üzemeltetése, karbantartása folyamatosan dráguló.

Nos ez utóbbi rendszer tanulmányozására utazott 1994 tavaszán a Korompay – Tátrai – Horváth trió Angliába, hogy kellő érveket gyűjtsenek a testület lustán bólogató többségének meggyőzéséhez. Azt mindmáig homály fedi, hogy kinek (kiknek) az érdekei mentén sodorták Pátyot évtizedekre ennek a tájidegen, eladósodást előkészítő csatornarendszernek a megrendelésével a biztos nyomorúságba.

Mindazok a képviselők, akik ennek a rendszernek a telepítését megszavazták óriási károkat okoztak a falunak, de elsősorban a település minden lakójának. Ez a rendszer fölemészti a falu tartalékait, az egyre dráguló csatornadíj pedig elnyomorítja a lakosságot.

E rövid fontos kis kitérő után kanyarodjunk vissza Korompay „tündökléséhez”. A képviselők és a választók többsége ezt az egész helyzetet nem érzékelhette, mert mást sem hallott polgármesterétől, mint, hogy „mi dolgozunk”, „mi az Önök segítségével megoldjuk a problémákat”, „adunk ingyen betont, ingyen szemet” stb.

Kis idő múltán nyolcfős delegáció Németországba kirándult három napra, hogy felújítson egy régi kapcsolatot. Korompay itt sem mulasztotta el befecskenedezni az itthonmaradottakba az ópiumot mondván „azért megyünk, mert ott nagyon szeretik Pátyot”. No, de ezúttal, amíg a macska távol volt, itthon cincogni kezdtek az egerek. A képviselők egy csoportja kikezdte a Pátyi Fórumból önkormányzati lappá avanszált Pátyi Kurír szerkesztőnőjét, mert túlságosan drágán dolgozott. Történt ugyanis, hogy társadalmi

munkában vállalta a lap szerkesztését, majd hónapról – hónapra újabb és újabb követelésekkel állt elő.

Felborult az éjjeli edény

Akkor borult ki a bili, amikor Kerék Kálmán észrevette, hogy az önkormányzatnál főállásban dolgozó óvónők és tanítók bére lényegesen elmarad a szerkesztő béréből, aki ezen felül még ezer kilométer gépkocsi használati általányt is bezsebelt. (Pátyi Kurír 1994. augusztus)

A gordiuszi csomót ezúttal nem Nagy Sándor, hanem Udvardi Béla vágta el, ha nem is kardjával, de éles nyelvvel, amikor lemondásra kényszerítve a szerkesztőt kijelentette, „A Pátyi Kurír egy nagy rakás szar!, Nincs szüksége a falunak ilyen szemétre.”

Ez volt a Pátyi Kurír vezércikkének címe és ismerve Béla bácsi szokimondó természetét már gratulálni akartam neki, amikor Ő maga cáfolta a kijelentés elhangzásának tényét. Minden esetre a lap körül kibontakozó csatározások is a meggondolatlan költekezés megvalósulását igazolják.

Úgy tűnik már Korompay is szükségét érezte, hogy valamiféle jelzéssel éljen választói felé, mert a még zajló csatornatelepítési munkálatokról üzeni választóinak:

„A munkát csakis úgy tudom felvállalni, ha bíztatnak, bíznak bennem.”

Ez a bizalom – mint látni fogják – a decemberi választáson nyilvánul meg igazán, addig azonban a minden józanságra érzéketlen képviselők, és polgármesterük körében folytatódik az esztelen költekezés. Augusztustól az elvakult képviselők és polgármesterük már a négyévenkénti rendes választásokra készültek.

A lapban érdektelen témák jelentek meg érdektelen szerzőktől, kozmetikai egyszerűgyről, borversenyéről, sugallva a „minden nagyon szép, minden nagyon jó, mindennel meg vagyunk elégedve” hangulatát.

A decemberi – utolsó – testületi ülés tanácskozását nagy egyetértésben a Fenyves Csárdában folytatta a testület. Itt aztán kellő komolysággal nyugtázták, hogy a faluban javult a közbiztonság, hogy új óvoda, bölcsőde, iskola kellene a falunak. Mert bölcsődére bizony szükség van, és nem lehet többé mostohagyermek módjára bánni vele. Elmondták, hogy ehhez a kultúrházhoz egy Manyi kell. (Megjegyzem, hogy négy képviselő kivételével ugyanez a testület végleg bezáratta a bölcsődét!)

Ezen a választás előtti utolsó ülésen döntött még a testület arról, hogy kik kapják elsőként a Páty Díszpolgára címet és a Pátyért Emléklapot.

Ezen az évet és ciklust záró utolsó testületi ülésen miután a képviselők hozzájárulásukat adták a Sági és Társa Bt. Vendéglátó üzemeltetési kérelméhez. „A polgármester egyéves összefoglalójához, és a folyamatban lévő ügyekről szóló előterjesztéséhez lényegi felszólalás nem hangzott el.” (Pátyi Kurír 1994. december)

Ezután a testület tagjai családjukkal együtt elfogyasztották az ünnepi vacsorát.

Út a totális pénzügyi, gazdasági és morális csődbe /1995/

A katasztrófa éve Pátyon

1994. december 11-én Pátyon is sor került a négyévenkénti rendes helyhatósági választásokra. Ezeregyszázötvennyolc pátyi szavazópolgár döntött a Korompay-féle kábításnak és választotta meg ismét Dr. Korompay Pétert polgármesternek. A képviselő testület korábban már egyharmad részben kicserélődött, és most újabb négy „kezdő” került a testületbe. Egyetlen olyan képviselő volt az előző ciklusban, aki jól lehet kristály tisztán látta, hogy képviselőtársaival képtelenség eredményesen dolgozni, „csak!” Becsületből nem futamodott meg, hanem végig dolgozta a négy évet. Köszönet illeti Öt tisztességgel végzett munkájáért. Ő nem vállalt szerepet többé az önkormányzatban. Képviselőtársainak fele azonban makacsul bebetonozódott. Nézzük meg, hogy hogyan állt föl a régi/új testület, amely előidézte a pátyi katasztrófát:

1. Dr. Korompay Péter
2. Tátrai Dr. Bartos Mária
3. Dr. Gurin Ferenc
4. Szöllősi Béla (új)
5. Tátrai György
6. Székely László (új)
7. Sági György (új)
8. Horváth Alfréd
9. Nagyné Beck Rozália
10. Ifj. Furuglyás Péter
11. Cseke András
12. Pátkainé Kukli Edit (új)

Végig pásztázva a névsort látni való, hogy lényeges elmozdulásra nem sok esély kínálkozott. Gondoljunk csak a megelőző ciklusban tapasztalt felkészületlenségre, szerencsétlenkedésre, közönyre, lustaságra, éretlenségre és felelőtlenre, amely végig kísérte a képviselői magatartást és tevékenységet. A négy új fecske, mint látni fogjuk nem csinált nyarat. Képtelen volt megállítani a már korábban megindított negatív tendenciákat – igaz nem is sok erőfeszítést tett érte.

Mentségükre legyen mondva, hogy gőzük sem volt róla, hogy mire vállalkoztak.

A hamu alatt izzott a parázs, a kedvezőtlen gazdasági, pénzügyi és morális folyamatok meghozták első savanyú gyümölcsüket.

Az elvesztett keskeny ösvény

1995. január 3-án felmondott Zinger Miklós jegyző, aki utolsó mohikánként talán még világosan látta, hogy az önkormányzat működése erőteljesen távolodni kezdett a törvényes mezsgyétől és a testület szertelenül ostoba költségei már-már a kötelező alapfeladatok sorának ellátását veszélyeztette.

Január 25-én Tátrai Györgyöt a testület alpolgármesternek megválasztotta. Furuglyás Péter képviselőben fel sem merült a pénztelenség, mert kevesellve az alpolgármester tiszteletdíját, emelést sürgetett.

Tátrai úrnak már lehettek némi sejtései a valóságról, mert sietve a képviselők tudomására hozta:

„Ha tízszer annyi lenne a bevétel, mint tavaly, az is kevés lenne ahhoz, hogy a költségvetés megálljon a lábán.”

Majd a költségvetés koncepciójáról szólva így folytatta:

„Takarékos év elé nézünk, további hitelfelvételre van szükség, az iparüzési adó bevezetése elkerülhetetlen, és folytatni kell a telekértékesítést, mint fő bevételi forrást.”

Mint látni fogjuk ez utóbbi túlzott tervezése rengette meg alapjaiban az 1995. évi egyensúlyi helyzetet!!! Korompay doktor sem tudott az alpolgármesternél vigasztalóbb szavakkal előállni, amikor így fogalmazott:

„A nadrágszijat jól meg kell húzni, ebben az évben legfeljebb csak a folyó működésre jut, még az utak rendbetételére sincs remény.”

Ma már tudjuk, hogy nem csak az utakat nem hozták rendbe, de még a működésre sem futotta. Lássuk, hogy milyen „erőfeszítéseket” tettek a képviselők a problémák kezelésére.

Lottóhúzás Pátyon

A régi/új képviselők mélyen átérezve a polgármester és az alpolgármester által jelzett katasztrofális helyzetet már csak a véletlen szerencse játékának istennőjében, Fortunában reménykedtek, amikor sietve Pátyra hozták a január 28-i hatos lottó sorsolását. – Ehhez hasonló esemény majd csak nyolc évvel később történt a faluban Dr. Bognár polgármestersége idején, amikor választási ígéreteinek kudarcá kárpótlásaként néhány napon át a rádióban a pátyi templom patinás harangjai kongatták országszerte a delet! – Na, de ne vágjunk a dolgok elébe!

A hatos lottó húzását pazar csinnadratta keretében végezték, s mint látni fogjuk vezetőink még komolynak mondható áldozatokat is bemutatnak a szerencse oltárán, amikor a Páty Fejlesztéséért Alapítvány pénzből – azaz közpénzen – egy óvónő két havi bérének megfelelő összegért lottót vásároltak a nyereség nem titkolt reményével. A község nyomoráról csupán a művelődési ház színpadi függönyének egyik félig leszakadt rojtja árulkodott. Az áruló jelet a szerencselovagok közül csak kevesen vették észre, mert az egybegyűltek a fellépő hivatásos- és műkedvelő művészekre: Soltész Rezsőre, a községi kórusra, az opera- és operett énekesekre, Rátonyi Hajnalkára, Moor Mariannára és a népszerű Laci bohócra figyeltek. Ez utóbbi még kísérletet tett arra, hogy felébresztve előljáróink lelkiismeretét, a pátyi meztelen valóságra terelje a figyelmet, amikor felkiáltott: „Jézusom! Hová kerültem?” Riadtan néztek össze és kérdezték egymást az érintettek: - Honnan tudja ez a bohóc, hogy mi zajlik itt valójában?? A szerencse azonban ez alkalommal (sem) nem szegődött a falu vezetői mellé. Hiába válogattak egy ártatlan pátyi kisdiaák – Kufler Árpád – mellé magas tisztségű hivatalnokokat, sőt magát a polgármestert is a számhúzó sorába, Fortuna nem tisztelte a rangot. Egy dolgot azonban nyert a falu. A Szerencsejáték Rt. kétszázötvenezer forint támogatást juttatott a Pátyi Sportkörnek. Az összeget át is utalta az adományozó az önkormányzat számlájára, ám ott rövid időn belül nyoma veszett. Soha nem jutott el a nyerteshez, mert a testület fölélte.

A szerencse bűvöletéből ocsúdó képviselők március 16-án ismét összeültek és zárt ülésen Korompay egy régi cimboráját Dr. Nemeček Rezsőt választották meg a falu jegyzőjének. Korompay már 1995. januárjától kivételes bizalmát élvezte a testületnek, mert háromszor is felhatalmazta az önkormányzati ingatlanok teljhatalmú értékesítésével (3/1995/I.5, 64/1995/VI.27, 70/1995/VIII.11 Kt. Hat.) Nemeček aztán ezt használja ki ügyleteinek lebonyolításához.

Notórius tolvaj volt a nótárius (1995. április 1- október 24.)

Dr. Nemeček Rezső sok tekintélyes szakembertől vette el a lehetőséget, amikor pályázatát – Korompay nyomására – nyertesnek mondta ki a testület. Az új jegyző április 1-től állt munkába. Addig egy szakképzetlen, köztisztviselői alapvizsgával sem rendelkező

munkatárs „jegyzőhelyettes” titulussal – amit egyébként nem ismer a közigazgatás – látta el a jegyzői feladatokat.

Dr. Nemecek székfoglalójában a közerkölcsről tartott előadásával lopta be magát a gondolkodni is rest képviselők szívébe. A szenátorok megnyúlt fülekkel vették és vették tompulni nem rest agyuk barázdáiba az intelmeket.

A nótárius öt hónapon át élvezte a képviselők bizalmát, amely idő alatt a közös szeánszokon mélynek tűnő barátságok is szövődtek.

Ennek eredményeként Nemeceket számos kedvezményben részesítették a képviselők. A nehéz pénzügyi helyzetben, noha pályázatában nem kérte, sebtében szolgálati lakást kapott. Az már más kérdés, hogy rövid időn belül el is adta és az árát nem fizette be az önkormányzat kasszájába. Nemecek taxival közlekedhetett, külföldre utazhatott és egyéb költséges előnyt élvezett!

A nem egészen fél éves pátyi tevékenységét szemléltette a 255-07/1996 (PmRFK. Gazdaságvédelmi Oszt.) számú levél, amelyben arról értesülhetett az önkormányzat, hogy a vádemelési javaslat szerint ennyi idő alatt róható fel számára

- A folytatólagosan elkövetett sikkasztás büntett
- A közirat hamisítás büntett kísérlete
- A hivatali visszaélés büntett
- A számviteli fegyelem megsértése vétség
- A hanyag kezelés vétség

A PmRKT 255-05/1996 sz. levelében adott tájékoztató szerint a rendőrség ugyanezekben találta elmarasztalhatónak Dr.Korompay Péter polgármestert is. Mint később kiderült Korompay aláírását azonban sok esetben hamisította a jegyző. No, de ne szaladjunk előre az időben, hiszen még csak 1995 első negyedét éljük és írjuk.

Március végén Váczi Gyula a vákuumos csatornahálózat kiépítését végző Geotorr Kft. Ügyvezető igazgatója jelentette a testületnek, hogy a „MŰ”, vagyis a csatornahálózat elkészült a faluban!

Jelezte, hogy problémáik, többek között, a megrendelő önkormányzattal, annak fizetőképességével kapcsolatban vannak. A képviselők csak lapítottak. A polgármester, hogy mentse a helyzetet leszögezte: a már kifizetett 285 millió forinttal szemben a községnek 8,2 millió forint tartozása van, miközben Váczi cégének az utak helyrehozatalánál van jelentős hátraléka. Váczi az elmaradt munkákat április első felére ígerte. (Valójában sohasem készült el.)

Sági György képviselő ezt már nem bírta cérnával és falra festve az ördögöt, megkérdezte: Ha csődbe megy a GEOTORR, ki vállalja a műért a garanciát, a felelősséget. Váczi habozás nélkül a japán Iseci céget nevezte meg a Geotorr teljes jogú utódjaként.

A képviselők elfogadták a válaszát senki sem firtatta Váczi szavainak igazát és azt sem, hogy miért éppen télvíz idején végezték az utak egy részének helyreállítását.

A falu pénzügyi helyzetével kapcsolatban Dr.Korompay Péter polgármester kijelentette: a helyzet katasztrofális. A március 31-ig igényelt OTP hitel csak április 10-ig volt húzható, az önkormányzat hitelállománya a százmillióhoz közelít. Ezzel a hitelállománnyal nem lehet élni, ha így folytatódik, bekövetkezik a működésképtelenség. Kegyelemdőfésként értékelte az Innoterv Kft-nek tulajdonított újabb 56 millió forintos követelését az önkormányzattal szemben. Március végére tehát kiderült, hogy nem csak üres a kassa a község házában, hanem az önkormányzat óriási mértékben el is adósodott. Mindezek mellett az önkormányzat költségvetésének hiánya meghaladta a 120 millió forintot. Ez utóbbi ügy alakult ki, hogy a képviselők rendszeresen betervezték az esztelen kiadásokat, fedezetül pedig bizonytalan ingatlanértékesítési ügyleteket állítottak. A kiadásokat rendre „túteljesítették”, a bevételeket viszont nem. Korompay még ekkor sem ismerte be, hogy nem találja a megoldást, még ekkor is hadakozott mindazokkal, akik sejteni vélték a katasztrófa okait.

Akik azt merték állítani, hogy a községházán pazarló, költséges gazdálkodás zajlik, azokat a polgármester egyszerűen holdbéli lényeknek titulálta, akiknek fogalmuk sincs arról, hogy mi zajlik a községházán. Ezidőben született a polgármester Páty község fejlesztése című irománya (1995. március), amit nemes egyszerűséggel akár Páty ópiumának is nevezhetünk. Korompay fordítva ült a lovon elvesztve minden realitásérzékét. Az általa, jegyzője és képviselőtársai által felhalmozott adóságot, az iromány tanúsága szerint egy újabb 400 millió forintos hitel felvételével kívánta rendezni. Mindennek fedezeteként az általa egymilliárd forintra becsült teljes (forgalomképes és forgalomképtelen) önkormányzati vagyont kínálta fedezetként.

A szerencsétlenkedő, elvakult képviselők és a választók jó része büszkén dicsérte vezérük leleményességét feledve, hogy hitelt hitelből visszafizetni igen kockázatos vállalkozás. Szerencsére erre az akcióra már nem került sor és egyébként is, akkor még nem is mertek gondolni arra, hogy Dr.Nemecsek – akit kigyóként keblükön melengettek – már jelentősen megcsonkította saját zsebre a közvagyon. Minden esetre a testület úgy határozott, hogy több, a falu akkori helyzetét érintő kérdésben falugyűlést hív össze.

Robban a galvánbomba

A május 3-ra összehívott falufórumon terítéken volt a falu jövője. A Páty Község Fejlesztése című hosszú távú kábítás a képviselők várakozásával ellentétben nem okozott osztatlan örömet az érdeklődő polgárok körében. Elhangzott viszont, hogy az önkormányzat vitatható jogszerűséggel galván üzem létesítéséhez adott ki elvi engedélyt. Korompay egy négymilliárd forintos nagy beruházás fölemlítésével próbálta elterelni a lényegről a figyelmet, miközben Soós Gábor ex-szenátor úgy látta *„Pátnak az lenne a leghasznosabb, ha csődöt jelentene.”*

A június végi testületi ülésen már Korompay is a működés mélyreható komoly vizsgálatát sürgette minden területen. Ifj.Furuglyás Péter képviselő azonban szüklátókörűségével még mindig a Futball Klub elmaradt támogatása miatt siránkozott. Talán észre sem vette, hogy amikor társaival egyetemben felemelte a kezét, akkor éppen annak a bölcsödének, a falu egyetlen bölcsödéjének végleges bezárásáról döntöttek, amelyről néhány hónappal ezelőtt a Fenyves Csárdában rendezett szeánszon azt hangoztatták: *„mert bölcsödére bizony szüksége van a falunak, és nem lehet többé mostohagyermek módjára bánni vele.”* Hát ettől a perctől kezdve valóban nem is lehetett.

Augusztusban Korompay Svájcba küldte jegyzőjét, mint mondta, pénzbeszerzési ügyben. Tizenhetedikén ismét testületi ülésre kerül sor, ahol a galván üzem építésének leállítása volt napirenden. A javaslatokat általában elfogadták a képviselők. Említésre érdemes, hogy az első javaslatnál Tátrai György, Horváth Alfréd és Sági György tartózkodott. Micsoda különös triász. Ezen a fontos ülésen kevésbé fontos ügyek is szóba kerültek, mint például Sági György javaslata, miszerint fontosnak tartaná, hogy a Tsz tehenészetét a faluból az ipari övezetbe telepítsék. Ő akkor még nem sejtette, hogy néhány éven belül ez a kérdés önmagától megoldódik.

1995 második felétől felforrósodott a levegő az önkormányzat körül. A teljes gazdasági, pénzügyi összeomlás beindította a bűnbakkeresés, a mentegetőzés, a morális romlás folyamatait. A testületi „munka” irányultsága megváltozott, a képviselők szinte mindegyike vétkesnek, ártatlannak gondolta magát és másban, a másokban kereste a hibát. A hivatalból, mint sülyedő hajóról a patkányok sietve menekült minden valamire való szakember, a felelős posztokon képzetlen ügyintézők szerencsétlenkedtek. Így volt ez a hivatalvezetés, a műszak, a pénzügy és az igazgatás területén is. A titkárságot Korompay egy alulkvalifikált, kipróbált bizalmi embere vezette, miközben többszörösen felkészült iskolázott, talpraesett és tehetséges munkatárs gépíróként dolgozhatott csak a keze alatt. Ennek a lezüllesztett állapotnak a

fenntartásában, konzerválásában volt érdekelt a Dr. Nemecek – Dr.Korompay páros, hogy ellenőrizhetetlenül folytathassák pénzügyi, ingatlanértékesítési ügyleteiket, amelyek során a realizált összeg többnyire nem folyt be az önkormányzat kasszájába, hanem saját zsebükbe vándorolt. Így kótyavetyélték el a jegyzői lakást, a közösségi házat, a művelődési házat, a kocsmákat, a Rákóczi utcai iskolát, a gazdaboltot stb. és egy tucat beépítetlen ingatlant.

A képviselők amennyire félvállról és közömbösen vették a szenátori munkát két éven át, most felélénkültek és az önkormányzathoz aligha kapcsolható „nyomozásba” kezdtek. Különböző érdekcsoportokra szakadva külön-külön azt próbálták bizonygatni, hogy ők semmiért, a másik, a másikkal viszont mindenért felelősek. A bűnbakok hierarchiájának csúcsán Dr.Nemecek Rezső jegyző állt, de már egyre fogyott a Dr.Korompay Pétert pártolók tábora is. A két vezető kegyvesztetté vált. A testület azonban egy dologban – a hozzá nem értésben- egységes maradt. Miközben sorra szavazták meg a rendkívüli kiadásokat, „hadigazdálkodást” vezettek be az önkormányzati intézményekben, a kötelezően ellátandó alapfeladatok területén. Talán azt sem tudták, hogy létezik ilyen! A szeptember 28-án elfogadott határozatuk szerint a képviselők kötelezték az intézmények vezetőit, hogy tíz napon belül adjanak be költségfelfaragási javaslatokat. Intézkedtek arról is, hogy az orvosok a betegellátás során keletkezett telefonszámláikat is ők maguk fizessék. Cséplő Csabáné pénzügyi vezető tájékoztató anyagában a különböző társadalmi szervezeteknek nyújtott támogatások azonnali leállítását, a hivatali gépkocsik, telefonok és a fénymásoló használatának korlátozását javasolta.

Ebben a rendkívül zavaros, bűncselekményektől is terhelt áttekinthetetlen helyzetben a pokol elszabadulásához az ürügyet a galván üzem építését sandaságot sejtető módon engedélyező (139/a 1994.IX.13) hamisítottnak vélt testületi határozat „megtalálása” szolgáltatta. Kitért a vulkán, elszabadult a pokol. Heves indulatok szülte lángnyelvek csaptak magasra, tüntetések, plakátragasztások, falfirkák, gyújtogatások voltak az indulatok kísérőjelenségei. Elkezdődött a galvániszap birkózásként elhíresült időszak Pátyon. Megindult a rendőri nyomozás, szeptember 4-én felmentették a jegyzőt, október 24-én lemondott a polgármester. November 20 és december 20 között az Állami Számvevőszék folytatott vizsgálatot a megelőző két év gazdálkodásának, pénzügyi folyamatainak, az önkormányzati vagyongazdálkodásnak és vagyonvédelemnek a szabályszerűségéről. Ennek eredményeire a későbbiekben visszatérünk.

A fejnélküli testület és hivatal

A polgármester lemondását követő napon kiírták a jegyzői pályázatot és intézkedtek a polgármester választás napjának kitűzéséről. A helyzet tovább romlott, a morális válság tovább mélyült, a folyamatok áttekinthetlenné váltak. Se szeri se száma nem volt a hitelezői igényeknek, a pénzbeli és természetbeni követeléseknek. Sorra bukkantak elő olyan szerződések, bizonylatok, amelyekről senki sem tudott. Tíz-, százmillió forintok „vándorlásának” útja volt ismeretlen. A felelőtlen költségek a pazarlás folytatódott. Új beruházásokhoz szavaztak meg újabb kisebb-nagyobb kiadásokat, mint például a vízhálózat meghosszabbítása, Balogh Károlyné megbízott „jegyző helyettes” honoráriumának jóváhagyása. Ezzel párhuzamosan minden potenciálisan bevételt jelentő kezdeményezést elutasítottak a képviselők. Ilyen volt például Mándi Ferencné üzleti célú ingatlanvásárlási kérelme.

A testület tagjai – hiába szólították fel őket több alkalommal is lemondásra – makacsul ragaszkodtak székeikhez és még 1996 augusztusáig gátolták a tényfeltáró rendteremtő, csődfelszámoló folyamatok megindítását. Görcsös maradásukkal további károkat okozva az önkormányzatnak, a település lakosságának. A tősgyökeres pátyi választópolgárok soha nem

feledhetik az újaknak pedig meg kellene tanulniuk, hogy kik voltak azok a képviselők, akik végérvényesen bevették a nevüket Páty szegényfalának márványtáblájába.

Említést érdemlő eseményként kell még megemlítenünk Tátrai György alpolgármesternek azt a levelét, amelyet 1995. november 14-én írt Bokros Lajos pénzügyminiszternek. Ebben a levélben vázolta a pátyi krízishelyzetet és szegyenkezve beismerte maga és a testület hibáját, amikor „a saját gazdálkodási hibából tartósan fizetéképtelen helyi önkormányzatok átmeneti támogatásáról” szóló kormányhatározatra (1092/1995) hivatkozva újabb 13 millió 813 ezer forint kölcsönért (támogatásért) folyamodott. Levelének utolsó mondatait idézem:

„Amennyiben pénzügyi helyzetünk stabilizálódik, úgy legkésőbb 1996 végéig a támogatást visszafizetjük. Egyebekben kötelezzük magunkat arra, hogy ha Önkormányzatunk tartósan fizetéképtelen marad, a Parlament által elfogadásra kerülő csődtörvény rendelkezéseinek aláveti magát.”

A hitelt az önkormányzat megkapta, rövid időn belül föl is élte és ezzel is tovább nőtt az önkormányzat adóssága.

A csőd okai és következményei

Az okok:

Minden bizonnyal sokakat foglalkoztat a kérdés: Mi vezetett/vezethetett a pátyi katasztrófa bekövetkezéséhez? A vázolt eseménysorok ismeretében kézenfekvőnek tűnhet a válasz: a választott vezetők – polgármester, képviselők, jegyző – felkészületlensége, hanyagsága, bűnözői hajlama stb. Természetesen ezekben is sok igazság van, de a gyökerek mélyebbre nyúlnak.

Hazánkban a több mint félévszázados kollektív tulajdonon alapuló gazdaságot (szocializmust), szinte egyik pillanatról a másikra új, magántulajdonon alapuló gazdasági formáció (kapitalizmus) váltotta föl. A társadalmi lét alapja gyökeresen megváltozott, a tudat viszont csak kullogott az események után. A tulajdonváltás, a privatizáció némi túlzással titokban zajlott, de legalább is ködös félhomályban. Hogy még észrevétlenebb legyen, különböző segélyek (pl.: munkanélküli járadék), jutalmak (végkielégítések) terelték el a „kirekesztettek” figyelmét a privatizáció létkérdéséről. A MSZMP-s politikai elit miközben kényszerű fanyalgással „békésen” adta át a hatalmat a rendszerváltó erőknek, rátenyerelt majd bekebelezte a félévszázadon át szentnek, sérthetetlennek tartott közösségi tulajdon nagyobbik részét. Amiért ötven esztendőn át főbelövés járt az mostanra dicséretessé vált. Ebből az akcióból természetesen már kihagyva a tömegeket. Pedig milyen szép lett volna: „*Lóra magyar! Ameddig paripád ki nem leheli a lelkét, addig minden a tiéd!*” Ezt diktálta volna a szocialista erkölcs. Az „*Ucsityszja, Ucsityszja, Ucsityszja!*” (Tanulni, tanulni, tanulni!) jelszó avittá vált Hová lett a tavalyi hó? Ötven esztendőn át sulykolták a dolgozóba, hogy KÖZÖLÜK származnak, ÉRTÜK élnek, hogy VELÜK érhetik csak el magasztos céljaikat. Meg azt, hogy a közösségi tulajdon értékesebb a magántulajdonnál és, hogy Isten csupán a legszervezettebb matéria – az emberi agy – terméke, szüleménye stb.

És lám az egyik pillanatról a másikra fordult a köpönyeg: ubi bene ibi patria (ott van hazánk, ahol jó dolgunk van). Nem közöttük, nem értük és nem is velük. – Magukért privatizáltak! Erről a lehetőségről csak szűkszavúan esett szó. A nép, a választópolgárok, az önkormányzatok csak késve értették, tapasztalták meg, hogy miből is maradtak ki. Akkor, amikor az Istentelen újgazdagok morzsolva a rózsafüzért, hálaimát mormolva koptatni kezdték a templomok öreg padjait.

Miközben országgló nagyjaink a parlamentben deklarálták, hogy „*A helyi önkormányzat érvényre jutatja a népfelség elvét*” (miszerint minden jognak a nép a forrása) meg, hogy „*Az Országgyűlés támogatva a helyi közösségek önszervező önállóságát, segíti az*

önkormányzáshoz szükséges feltételek megteremtését.”(1990.évi LXV tv.) Valójában a beígért támogatás és segélynyújtás elmaradt. Árnyaltabban fogalmazva mind a kormányzó pártok, mind az Országgyűlés felületesen kezelte és magára hagyta az önkormányzatokat. Az energiákat és figyelmet elvonta az óriások csatája, az MSZMP-s politikai elit és a rendszerváltó erők máig tartó privatizációs háborúja. Churchill híres mondása sem vált be Pátyon, miszerint „...*mikor az óriások háborúja véget ér, megkezdődik a törpéké.*” A helyi önkormányzat ugyanis Kuthy Ákos polgármesterkedésének ideje alatt egy jótányit sem privatizált. Még arra sem terjedt ki a figyelme, hogy az államosítást megelőző időszakban volt községi tulajdonokat visszaszerezze. (Kőbánya, községi földek, legelő, erdő, tanítói földek, stb.) A következményekre senki sem figyelmeztetett! Ezért Kuthy Ákos csak részben hibáztatható, mert ő, mint a faluban újlag letelepedő nem ismerhette a helyi viszonyokat. Bár mint mondani szokták az ismeretek hiánya nem mentesít senkit a felelősség alól. Neheztelhetünk viszont a magukat a falu jó ismerőinek valló képviselőkre, akik erre a létfontosságú aktusra még csak nem is gondoltak. Vélhetően ők saját gyarapodásukat fontosabbnak ítélték a faluközösség gazdagításánál. Elmarasztalhatók még a pátyi választók is, akik kikényszeríthették volna, hogy képviselőik a községi tulajdon gyarapítása érdekében privatizáljanak. A népet azonban – köztudottan – nem illik okolni, és nem lehet leváltani sem. Sajnálatos, hogy a képviselőket sem, akik sorra szavazták meg az égetően fontos, ám költséges beruházásokat (víz, telefon, később gáz, csatorna), és nem ismerték a beosztás, a takarékoság fogalmát.

A fejlesztésekhez, beruházásokhoz szükséges pénzt négy forrásból gondolták előteremteni:

1. Hitelekből (fedezet nélküli bankkölcsönök)
2. Lakossági befizetésekből (hozzájárulások, adók)
3. Kötelező alapfeladatok ellátásához nyújtott állami támogatás meglopásából (mintegy harminc alapfeladat sérelmére; óvodai nevelés, iskolai oktatás, útépités, sport, művelődés, stb.)
4. Önkormányzati ingatlanvagyon értékesítésből (a költségvetés évenkénti hiányát irreálisan magas ingatlanvagyon értékesítésének tervezésével kompenzálták. A krónikus pénzhiány a forgalomképes és a forgalomképtelen közösségi ingatlantulajdon bűncselekményekkel terhes gátlástalan elherdálásához vezetett)

Az már csak hab a tortán, hogy az önkormányzat magánvállalkozókkal közös érdekeltségű vállalkozásokba kezdett (Aroma Bt, Pátyi beton Kft, Közmű Kft, stb, amelyekbe jelentős önkormányzati vagyont fektetett, tőkét injekciózott és mindegyikből vesztesen került ki. (Szakmaiság hiánya, ellenőrzés elmulasztása)

Fontos megemlíteni még azt a körülményt, hogy minden érdemi vizsgálat azt állapította meg, hogy Páty önkormányzata ÖNHIBÁJÁBÓL került csődbe. Némely iróniával azt is mondhatnók, hogy ez a megállapítás talán azért ilyen egységes a vizsgálatot végző állami szervek részéről, hogy a falu ne tudjon követelőzni, mert ugye kiegészítő állami támogatásra kizárólag az önhibáján kívül (ÖNHIKI) hátrányos helyzetben lévő település, önkormányzat jogosult.(1990. Évi LXV.tv. 1 §(6)b.) Sajnos nem így van – nem a megállapítás tartalmával van baj – mert az állam által magára hagyott önkormányzat, tanácsalanságában maga hibázott. Az állam felelősségét nem igen szokták firtatni, ám itt lép be, itt érhető tetten a személyes felelősség: a választóké, a képviselőké és a hivatalnokoké.

Pátyon a rendszerváltást követő közel másfél évtizedben hét alkalommal volt polgármester választás:

- 1990: Kuthy Ákos (1990-1993 rendes)
- 1994: Dr.Korompay Péter (1994 időközi)
- 1994: Dr.Korompay Péter (1994-1995 rendes)

1996: Wiedermann Gábor (1996- időközi)
1996: Wiedermann Gábor (1996-1998 időközi)
1998: Wiedermann Gábor (1998-2002 rendes)
2002: Dr.Bognár András (2002- rendes)

A négy rendes választásból három esetben választottak a választók olyan polgármestereket, akiknek semmilyen igazolható, tartós és folyamatos kapcsolatuk nem volt a településsel és annak lakóival. Csupán egyetlen esetben választott a pátyi nép a lakosság gondjait ismerő elöljárót, őt is csak azért, mert akkor már nagyon nagy bajban voltak. Vagy például sokkal nagyobb bajt okoztak a pátyi választópolgárok azzal, hogy 1990-től újra és újra megválasztották azokat a képviselőket, akik gondatlanságukkal előidézői voltak a pátyi katasztrófának. Sajnálatos, hogy egyrészt ezek a képviselők mind a mai napig nem ismerték fel a cselekedetük kártékony voltát, alkalmatlanságukat másrészt, hogy a választók elfelejtik, hogy ezek a képviselők okozták a falu vesztét. Mi ez, ha nem választói felelősség vagy felelőtlenység? Megjegyzem, hogy Kuthy Ákos, Korompay Péter és Dr.Bognár András részéről választotti felelősség is, hiszen olyasmire vállalkoztak, amiről halvány lila gőzük sem volt, hogy micsoda. Természetesen különbséget kell tennünk Kuthy Ákos és a Korompay – Bognár duó között, mert Kuthy Ákos folyamatos tanulással pótolni igyekezett a hiányzó ismereteket, de Korompay és Bognár doktor úgy mozgott a faluban, mint elefánt a porcelánboltban. Nem csak esetlenséggel, haszontalanul, hanem kártékonyan is rombolva, törve, zúzva mindent, amihez csak hozzáért. Pedig a polgármesterek felelőssége kimondottan nagy, különösen akkor, ha a testület gyengén muzsikál, de nem gáncsoskodó, hanem elfogadva követi polgármesterét. Nézzük a képviselő felelősségét.

A képviselő a település egészéért vállalt felelősséggel képviseli választói érdekeit. Előkészít, dönt, végrehajtást szervez, ellenőriz, tehát baj esetén nem vonhatja ki magát a felelősség alól, nem mutogathat például a polgármesterre. Ő, a képviselő mulasztotta el a privatizációt, szavazta meg a pazarló költségvetést, a hitelfelvételeket, ő választotta ki a jegyzőket, ő döntött a vákuumos csatorna és az önálló szennyvíztisztítómű megépítéséről, ő ruházta át felelőtlenül és szabálytalanul saját hatáskörét a polgármesterre, hogy szabadon kótyavetyélje a falu vagyont, ő adott szolgálati lakást, szavazott meg korlátlan taxihasználatot a jegyzőnek, ő mulasztotta el a polgármester, a jegyző, az apparátus munkájának ellenőrzését, ő, a képviselő juttatta csődbe a falut. Hogy a tizenkét képviselőből kit milyen mértékben terhel felelősség az kizárólag a korabeli jegyzőkönyvekben rögzített megnyilvánulásaikból fedhető fel, bontható ki. Összegezve tehát az elmondottakat, a pátyi csőd fő okai a következők voltak:

- az állam magára hagyta az önkormányzatot
- az önkormányzat eltévedt az ismeretlenben
 - nem privatizált
 - meggondolatlan beruházásokba, felelőtlen vállalkozásokba kezdett
 - fedezet nélküli hiteleket vett fel
 - irreálisan tervezte meg költségvetését
 - pazarlóan gazdálkodott
- a képviselők rossz döntések sorát hozták
 - hanyagul, félvállról vették munkájukat
 - nem ismerték feladatukat és hatáskörüket
 - nem számoltak, túlköltekeztek
 - nem szervezték a döntések végrehajtását
 - nem végezték az ellenőrzést
 - nem adtak helyet a hozzáértőbbeknek
- a polgármester nem ismerte a települést, szándékosan elfödte a bajt, törvénysértésekbe sodródott és félrevezette a falut

- a jegyző kihasználva a polgármester és a képviselők butaságát lezüllesztette a hivatalt, hogy kiélhesse bűnözői hajlamait
- a választópolgárok, a lakosság egy részének hiszékenysége, ostobasága
 - bedőltek a „messziről jött” embereknek
 - hasraestek a doktorok előtt
 - újra választották Korompayt és a bajt okozó képviselőket. A falu egyik köztisztelőben álló személyisége – ma már díszpolgára – némi túlzással így ítélte meg ezt a buta tősgyökeres réteget: „Az évszázadokon át fogyasztott noha-bor és az egymás közötti házasság degenerálta gondolkodásukat.”

Szemelvények, idézetek

/az Állami Számvevőszék /Fővárosi Régió/ V-1018-6/1995 sz. (1996. Január) Jelentés Páty Község önkormányzat gazdálkodásának, pénzügyi helyzetének célvizsgálatáról c. 23 oldalas (+14 melléklet) anyagából./

„A 4317 lélekszámú község pénzügyi – gazdasági állapota a számvevőszéki ellenőrzés idejére (1995. nov.20-1995.dec. 20.) elérte a CSÓDHELYZETET.”

*

„1995. december 22-én a Pest Megyei TÁKKISZ-nál vezetett pátyi önkormányzat elkülönített számlájára a Pénzügyminisztérium 13,812,713,-Ft átmeneti támogatást utalt.”

*

„Az önkormányzat eladósodása 1994-ben a szennyvízelvezetés és tisztítás beruházásának megkezdésével indult el. Alapvető probléma volt, hogy a saját bevételi forrásokat nem kellő óvatossággal és körültekintéssel tervezték és azok elmaradása olyan hitelfelvételekre kényszerítette az önkormányzatot, melyek aránytalanul megterhelték gazdálkodását.”

*

„Páty Község önkormányzat képviselő testülete ... nem rendezte a képviselő testület és bizottságai, a polgármester, alpolgármester, a jegyző és a Hivatal dolgozóinak önkormányzati gazdálkodással összefüggő hatásköreit. ... hiányoztak az átruházott hatáskörben ellátandó feladatok is.

...Az 1994.év végén alakult új képviselő testület által az V./1995.(IV.26)sz. rendelettel elfogadott SZMSZ is nagyvonalúan és általánosan fogalmaz.”

*

A képviselő testület névsora:

Dr.Korompay Péter
Tátrai György
Horváth Alfréd
Tátriné Dr.Bartos Mária
Dr.Gurin Ferenc
Sági György /új/
Nagyné Beck Rozália

Ifj.Furuglyás Péter
Szöllősi Béla /új/
Székely László /új/
Cseke András
Pátkainé Kukli Edit /új/

A Hivatal vezetői:

Zinger Miklós
Balogh Károlyné
Dr.Nemecsek Rezső

*

„Nem nevesítik teljes körűen...

- *A képviselő testület, a polgármester, a jegyző pénzügyi gazdálkodási feladat és hatáskörét*
- *A részben önálló intézmények vezetőinek részletes feladatkörét*
- *Hiányzik az ügyiratkezelés és kiadványozás rendjének szabályozása is*
- *A belső ellenőrzés tevékenységét sem határozták*
- *Nem történt meg – az önkormányzat vagyonával kapcsolatos – helyi szabályzások megfogalmazása sem*

Az önkormányzat a helyszíni ellenőrzés idején sem rendelkezett a terület által jóváhagyott a Polgármesteri Hivatal tevékenységét átfogó érvényes ügyrendelettel.

... Az „SZMSZ mellékletét képző ügyrendben sem szabályozták teljes körűen – zárt rendszerben – a gazdasági, pénzügyi folyamatok és feladatok ügymenetét a felelősség, az ellenőrzés és az információáramlás rendszerét.

...előfordult olyan eset is – az adásvételi szerződéseknél – amikor a szerződéseket a polgármester egyedül írta alá ellenjegyzés nélkül (2.sz melléklet), illetve az is, hogy a jegyző volt a kötelezettségvállaló.

...Itt jegyezzük meg, hogy a kötelezettségvállalásokat sem tartották nyilván.

... Az érvényesítést végző dolgozó írásbeli megbízással nem rendelkezett.”

*

„A gyakorlatban megvizsgált 1994.XI.29-1994.XII.28 és 1995.VI.30-VII.15-ig terjedő időszak készpénzben történő kiadásoknál és bevételeknél megállapítottuk, hogy:

- *A pénztárbizonylatokat a polgármester utalványozta*
- *Ellenőrzésüket egyben könyvelésüket a pénzügyi előadó végezte*
- *A szabályzatban megállapított pénztárzárás után tartható készpénzkészlet összegét – 50,000Ft-ot – több esetben kétszeresen túllépték 1995.évben pedig ez a gyakorlat már rendszeressé vált. ...*
- *A pénztárrovancsról az elmúlt időszakban készült írásos dokumentumot nem tudtak bemutatni*
- *A szigorú számadási kötelezettség alá vont nyomtatványok köre hiányos, a vagyonsvédelmet alapvetően meghatározó nyilvántartásának kialakítása, vezetése nem számviteli törvény 86.§’ –ában előírt módon történik*
- *Az előírás szerinti nyilvántartás hiányát megállapítottuk az elszámolásra kiadott előlegeknél is*

Itt kell szólnunk a számviteli törvény 83-86 §-ában foglalt bizonylati elv és fegyelem, a bizonylat általános alaki és tartalmi kellékei terén tapasztalt hiányosságokról is.

Ugyanakkor a pénzügyi ügyrendi bizottság 1995. szeptember 4-i jegyzőkönyve szerint a Kft ügyvezető igazgatójának ezen ügyletről nem volt tudomása és az okirat származása is megállapíthatatlan.

Ez az eljárás a bizonylati fegyelem súlyos megsértésére, az ellenőrzés hiányára enged következtetni.

Az önkormányzati szabályozások hiánya sérti az alábbi jogszabályi előírásokat.

A képviselő testület a működésnek részletes szabályait a Szervezeti és Működési Szabályzatról szóló rendeletében határozza meg a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV.tv (továbbiakban: Ötv.) 18.§ (1) bekezdés.

A számlarendnek a törvénybe foglalt előírások kiegészítéseként tartalmaznia kell mindazokat a szabályokat, amelyeket e rendelet a költségvetés alapján gazdálkodó szerv hatáskörébe utalt. A költségvetés alapján gazdálkodó szervek beszámolási és könyvvezetési kötelezettségéről szóló 179/1991.(XII.30.) Korm. rend. 36.§(3) bekezdés.

Az előző pontban foglalt szabálytalanságok miatt felelősség terheli:

- az SZMSz hiányosságai miatt: Dr. Korompay Péter polgármestert 1990. Évi LXV.tv. (Ötv.) 90.§ (1), Zinger Miklós jegyzőt és Dr. Nemeček Rezső jegyzőt 1990. Évi LXV. Tv. (Ötv.) 36.§ (3) bekezdés.*
- a számlarend hiánya miatt: Dr. Korompay Péter polgármestert, a számvitelről szóló 1991. Évi XVIII.tv.(továbbiakban: Sztv.) 79.§(5) bek., Zinger Miklós jegyzőt és Dr. Nemeček Rezső jegyzőt 1991. Évi XX.tv. (hatásköri törvény) 140. § (1) c. pontja alapján.*

*

„Az önkormányzat 1991-1995 évekre gazdasági programmal nem rendelkezik.”

*

„Az 1994. évre tervezett csatornázás volt az, ami az önkormányzat pénzügyi egyensúlyát alapjaiban megrengette. A beruházás megkezdése érdekében, hogy a saját forrást biztosítsák olyan tervet készítettek, melynek bevételi oldala nem volt megalapozott. A bevételek között 60 millió Ft átvett pénzeszköz szerepel, ebből 30 milliót a Központi Környezetvédelmi Alapból, 30 millió forint pedig lakosságtól való átvétel.

Az átvételre írásos kötelezettségvállalással nem rendelkeztek, a lakossági befizetés felméréssel, számítással nem lett alátámasztva. Egyik bevétel sem realizálódott a terveknek megfelelően.

Mind a költségvetési koncepció, mind a költségvetés előterjesztéséből az derül ki, hogy a fenti tervezés megalapozatlan, nem megfelelően előkészített.

Az 1995. Évi tervezésnél 120 millió Ft telekeladásból származó bevétellel számol az önkormányzat. Rendelkezik ugyan értékben ilyen összegű értékesíthető iparterülettel, de a bevétel teljesülésére nem volt meg a kellő garancia és az értékesítés elmaradása, a kieső bevétel döntő befolyással volt az önkormányzat pénzügyi ellehetetlenülésére.

A meg nem alapozott tervezésért felelős: Dr. Korompay Péter polgármester az 1990. Évi LXV. Tv. 90. § (1) bek. és Zinger Miklós jegyző az 1990. Évi LXV. Tv. 36. § (3) bekezdés alapján.

Az önkormányzat irreális célkitűzést fogalmazott meg akkor, amikor elhatározta, hogy – 1994. Évben – egy év alatt megvalósítja Páty egész területén a szennyvízcsatorna hálózat kiépítését és ezzel párhuzamosan a szennyvíztisztító telep megépítését. Ez a terv műszakilag és pénzügyileg is megalapozatlan volt.”

*

„A céltámogatás átiütemezéséhez nem igazították hozzá a csatornaépítés kivitelezését. Az ÁFA visszaigénylési lehetőség megtartása érdekében inkább az 1994. évben meg nem kapott 82 millió 894 ezer forint céltámogatást hitelfelvétellel pótolták.

A csatornaépítés teljes költségének fedezéséhez – a céltámogatási pályázat és a fővállalkozói szerződés alapján – további 112 millió Ft saját forrásra volt szükség. Mivel az átvett

pénzeszközből származó bevételük nem realizálódott a tervezett mértékben, azért a saját forrást is hitelfelvétellel kellett biztosítaniuk.”

*

„A hitelek visszafizetésének forrását csak az utolsó két rövid lejáratú hitelnél nevezi meg. Elfogadható gazdasági számítást, a visszafizetés fedezetének és a kamatok kifizetésének forrását nem tudta bemutatni az önkormányzat.”

*

„Az önkormányzat 1995. áprilisától 1995. decemberéig folyamatosan igényelt munkabérhitelt. Ezen kívül a működési célú hitelek között szerepel 10 millió Ft, melyet 1995. március 24-én kelt szerződés alapján az ERFI Kft-től vett fel, kiegyenlítése augusztus 2-án megtörtént. A kölcsönszerződést a polgármester a testület döntése és hozzájárulása nélkül kötötte, megszegve az 1990. évi LXV. tv. (Ötv.) 90. § (1) bekezdése és az 1992. évi XXXVIII tv. (Sztv.) 100 § (3) bekezdés előírásait. A nevezett szabálytalanság miatt felelősség terheli Dr. Korompay Péter polgármestert.

Az önkormányzat 1994. évi mérlegében helytelenül hitelként szerepel a Szennyvíz és Csatorna Társulat által felvett 84 millió forint. Ez az összeg az önkormányzat részére átvett pénzeszköz. A társulat hitelfelvételéhez a testület a 84/1994.(VII.4.) sz. határozatában készfizetői kezességet vállalt és vállalta, hogy éves költségvetésében a visszafizetés részleteit és kamatait betervezi. Az önkormányzat a társulat megalakulásakor kötelezte magát, hogy a rákötéseként tervezett 100 E Ft-ból 40 E Ft-ot vállal. Ez a következő évek tervezésekor körülbelül 6.000 E Ft-tal terheli az éves költségvetést.

Az intézményi saját bevételek előírása, nyilvántartása nem minden tekintetben felel meg az előírásoknak.

A bevételek egy részéről nincs részletező nyilvántartás, így azok teljesülése nem kísérhető figyelemmel. A dolgozók részére adott előleg, az egyéb előlegek és az ellátmányok sincsenek nyilvántartva. Az adósokról vevőkről nem vezetnek nyilvántartást és elmarad az év végén a követelések leltározása.

A telekeladások nyilvántartása, a bevételek könyvelése, a hátralék nyilvántartása az előírásoknak megfelel.

Az adás-vételi szerződések iktatásának hiánya miatt azonban teljes körűsége nem bizonyítható.

Az analitikus nyilvántartás főkönyvvel való egyeztetése bizonyíthatóan megtörtént.

A bejelentésben megjelölt ingatlanok szerződései a polgármesteri hivatalban nem voltak fellelhetők, azzal kapcsolatos pénzmozgások semmilyen számlán nem jelentek meg, így a pénzügyi célvizsgálat módszereivel a nevezett szabálytalanságok nem tárhatók fel.

A kellően meg nem alapozott és előkészített döntés sorozat – az önkormányzat 1994. évi gazdálkodása pénzügyi teljesítésének több mint 50%-át kitevő – csatorna és szennyvíztisztító építés végrehajtása során és után is komoly problémákat okozott. Kiderült ugyanis, hogy a tervek nem teljesek, pótmunkák elrendelésére került sor. A jelentkező finanszírozási gondok miatt a szerződéses műszaki és pénzügyi teljesítéseket átütemezték. A csatornahálózat építés 1995. végére sem készült el teljesen, a rendszer nem működtethető rendeltetésszerűen; a szennyvíz az utcán szabadon folyik. A problémák megoldását nehezíti a beruházás bonyolítása során elkövetett szabálytalanságok hatása. Ilyen például, hogy részszámlákat fizettek ki %-os teljesítésigazolás nélkül, továbbá el nem készült munkát is kifizettek.

Pl.: GC-609/5 C sz. számla (5-ös részszámla harmadik része: 3.750.000 FT)

GC-609/7 B-2 számú részszámla (monitoring rendszer kiépítése: 3.250.000 Ft)

Műszaki átadás-átvételi jegyzőkönyvet a csatornaépítésre nem tudtak bemutatni (valószínűleg nem is készült), valamint nem mérték fel és nem rögzítették egyértelműen a minőségi és mennyiségi hiányokat. Jelenleg nem rendelkeznek a hiányok megszüntetéséhez szükséges

fedezettel. Szaporítja a gondokat a rosszul megválasztott üzemeltető személye is. Vincze Ferenc villanyszerelő mester, építési vállalkozó – akivel az üzemeltetésre szerződést kötöttek – nem biztosította a folyamatos, rendeltetésszerű üzemelést. A vákuum gépházat napokra – felügyelet nélkül – lezárta, a kulcsot elvitte, a leállt szivattyúk újraindításáról nem gondoskodott.”

*

Az 1994. évi mérleg az alábbi hiányosságok miatt nem tekinthető valósnak:

- a tárgyi eszközökről év végi leltár nem készült,*
- a részesedések értéke 855 E Ft, melyről nyilvántartás nincs, az ellenőrzés megállapítása alapján az összeg téves,*
- a költségvetési bankszámlák záróegyenlege a mérleg szerint 8.830 E Ft, az ellenőrzés megállapítása szerint ez az összeg tévesen egy már 1992-ben megszüntetett tartós betétet is tartalmaz 2.457.800 Ft összegben,*
- a függő és átfutó elszámolások leltárral való alátámasztása miatt azt egyenlegében értékelni nem lehetett, az említett számlák belső tartalmának ismerete nélkül a pénzmaradvány elszámolása sem tekinthető elfogadhatónak,*
- könyveléstechnikailag helytelen a fejlesztési célú hitelek következő években esedékes törlesztésének működési célú hitelként való elszámolása, ez egyéb rövidlejáratú kötelezettség.*

A fenti hiányosságok, szabálytalanságok annak ellenére fordulnak elő, hogy az önkormányzatnak szerződése van a Kamarás Pénzügyi Tanácsadó, Szervező és Könyvelő Irodával, melynek értelmében a gazdálkodási, pénzügyi, számviteli terület felügyelete biztosítva van. Mivel az Iroda tevékenysége dokumentálva nincs, ellenőrzéseiről, munkájáról feljegyzés nem készült, így az együttműködés konkrét eredménye sem állapítható meg.

A számviteli fegyelem súlyos megsértése miatt felelős Dr. Korompay Péter polgármester az önkormányzati törvény 90. § (1) bekezdés alapján, valamint Cséplő Csabáné pénzügyi előadó, mert nem tartotta be a Számviteli tv. 42. § (1) bekezdésének, valamint a 179/1991.(XII.30.) Korm. rend 25. § (1) bekezdésének utasításait.”

*

„Az önkormányzat vagyoni helyzete zavaros és rendezetlen.”

*

„1995. Évben a vagyoni elidegenítésének polgármesterre átruházott hatásköre lehetőséget biztosított arra, hogy a szabályozatlanságot is a nyilvántartási hiányosságokat is kihasználva – a polgármester és törvényellenesen tovább ruházott hatáskörben a jegyző, ellenőrzés nélkül értékesíthessen ingatlanokat.”

*

„Vizsgálatunk során megállapítottuk, hogy a képviselő testület nem határozta meg, hogy az önkormányzat milyen vállalkozási tevékenységet végezhet és erre vonatkozó szabályozást nem alkotott; ezzel megsértették az 1992. évi XXVIII. tv.(Aht.) 96. §-ában foglaltakat.”

- a gazdasági társaságokban való érdekeltségeiről nyilvántartást nem vezetnek, ezekről napra kész, teljekörű információval nem rendelkeznek,*
- a vagyongazdálkodás szabályozatlanságára, illetve a szabálytalan végrehajtására utal, hogy gazdasági társaságokban üzletrészeket szereznek és adnak el, továbbá alapítványt hoznak létre testületi jóváhagyás nélkül, megsértve ezzel az 1992. évi XXXVIII.tv.(Aht) 94.§-ában foglaltakat,*
- a végrehajtott vagyonmozgások megalapozatlanok, előkészítetlenek; pl.: ugyanannak az ingatlanok az eladására – más tartalommal – másodszor is*

születik határozat az előző visszavonása nélkül (AROMA Bt üzletrész), vagy magántulajdonú ingatlanok alapítványba viteléről rendelkezik az önkormányzat („ZÖLDSZIGET”)

- *érdekeltségeik, üzletrészeik hozamát nem kísérték figyelemmel, a vonatkozó dokumentumokat nem kérték be, elszámolást nem kezdeményeztek,*
- *a számviteli fegyelem be nem tartása miatt az 1994. évi mérleg részesedések sora nem a valós értéket tükrözi.”*

*

A szemelvényekből, idézetekből érzékelhető, hogy milyen kusza, rendezetlen, törvénysértő és bűncselekményekkel terhes helyzet alakult ki 1995 végére a pátyi önkormányzatnál. Dr. Korompay Péter polgármester, Zinger Miklós és az öt tizenkét hónapon át helyettesítő Balogh Károlyné, valamint Dr. Nemeček Rezső jegyzők és a tizenegy képviselő, Tátrai György, Horváth Alfréd, Tátrai Dr. Bartos Mária, Dr. Gurin Ferenc, Sági György, Nagyné Beck Rozália, Ifj. Furuglyás Péter, Szöllösi Béla, Székely László, Cseke András, Pátkainé Kukli Edit vezetésével a szétzilált hivatali apparátussal totális pénzügyi-, gazdasági és erkölcsi csődhelyzetbe sodorták az önkormányzatot. Ezidőben szégyen volt pátyinak lenni. A csőd következményei hosszú időre megakasztották a település fejlődését, a falu a sokkot mind a mai napig nem heverte ki.

Következmények

A pátyi események híre – a média jóvoltából – futótűzként járta be az országot és külföldre is eljutott. 1995 végére már nem akadt televíziós csatorna, napi – és havi lap vagy periodika, amely ne foglalkozott volna a pátyi csőddel. Az újságok hasábjain szalagcímek adták tudtára országnak, világnak a pátyi katasztrófa hírért.

„Válsághelyzet Pátyon, Csődre nem lehet felelődni, Mi lesz veled Páty? A kifosztott falu esete, Dobra verik a falut, Falucsőd, Eltapsolták Pátyot, Sikítás Pátyon, stb.”

A települések vegyes érzelmekkel fogadták a híreket. Voltak, akik döbrent szánakozással, mások visszafogott kárörömmel. A korábban komoly és őszinte szándékkal érdeklődő befektetők, vállalkozók nagy ívben elkerülték a falut, helyükre a gyors pénzszerzés reményében spekulánsok, kalandorok nyomultak és kínálták kétes kimenetelű szolgáltatásaikat. A megriadt közműszolgáltatók, beruházók, hitelezők siserehada ellepte az önkormányzatot és a legváltozatosabb trükkökkel próbáltak előnyt kiharcolni a másikkal szemben, hogy a legkisebb veszteséggel kerüljenek ki a katasztrófahelyzetből. Kifizetetlen áram-, víz-, gáz-, csatorna-, telefonszámlák, tucatjai kölcsönökből fizetett munkabérek, elmaradások a személyszállítási díjak, az óvodai és iskolai ételmezési számlák területén. Lopusztult intézményi épületek jelezték a bajt. A különböző önkormányzati beruházások kivitelezői megvonták a bizalmat az önkormányzattól, leálltak a munkák, mindenki a megelőlegzett, befektetett pénzt követelte. A kassa viszont régen kiürült. Minden felelős szakember távol tartotta magát a hivataltól, csak a fő bűnösök, a polgármester, a jegyző, a képviselők tartottak ki a végsőig. Vesztükre. Egy részük a zavarosban tovább folytatta üzemeit, más részük igyekezett elfődni a bajt, menteni a felelősségét. A megtépzott, elgyengített hivatal képtelen volt törvényes mederben működni. Erőtlen volt a visszaélések ellenőrzésére és hibát hibára halmozott. Tehetetlenül szemlélték – a képviselőkkel egyetemben –, amint előjáróik dobra vertek tizenkilenc önkormányzati ingatlant, pl.: iskolát, közösségi házat, vendéglőt, bölcsődét, gazdaboltot, művelődési házat, orvosi rendelőt, pedagóguslakást, bel- és külterületi telket, kárpótlási földet, szántót, gyümölcsöst. A faluban dolgozó kivitelezők folyamatosan kihasználták a zavaros helyzetet. Kezdetben el nem végzett munkáért vettek föl milliőkat, később vérszemet kapva pótszámlákért miközben egyre silányabb munkát végeztek. Az önkormányzati érdekeltségű vállalkozások sora jelezték az

önkormányzat tartozásait és igyekeztek elrabolni az önkormányzati részeket. A leg töké-
igényesebb beruházás a csatornaépítés volt. A „hálózatból” kifejejtették az úgynevezett
monitoring (ellenőrző) rendszert, amit a polgármester már jó előre kifizetett! Az utak egy
részét fagyos időben hányaveti módon, más részét egyáltalán nem állították helyre. Az aknák
jelentős részéből hiányoztak a szelepek. A feldúlt, járhatatlan utcákon szabadon folyt az
emberi ürülék, a települést elárasztotta a fekália. Az események most már közvetlenül
megérintették a lakosságot is. Ami eddig csak játéknak, úri huncutságnak tűnt, az most a
pátyiak húsába, véérébe mart. A járványveszély, a közlekedési nehézségek, a növekvő
adóterhek kijózanították az embereket és ki-ki vérmérséklete szerint aktivizálta magát, adott
hangot nemtetszésének. Az egyéni és közösségi érdekek sérelme totális morális válságba
torkollott. A képviselők azonnali eltávolítását követelők hangja egyre erősödött ám a többség
továbbra is néma maradt. A családi, baráti szálak, a pátyi kivagyiság, a büszkeség erősebbnek
bizonyult minden más szempontnál. A gyalázat, a szégyen szempontjánál is. Pedig Pátyot
ezidőtájt már Bolondfálvának kezdték nevezgetni.

A korábban izzó betelepülési láz csökkent, az újólag betelepültek átkozták a percet,
mikor Páty földjére léptek, a többségi tősgyökeresek méltatlankodva bár, - hogy mindent
kezdhetnek előlről – de viselték, túrték a szégyent, a gyalázatot: „*Mindig vót, ezután is lössz
valahogy.*” – mondogatták kissé kesernyés belenyugvással.

Menekülés a pokolból

Ki legyen a vezető?

Az 1996.január 6-i időközi polgármester választást közvetlenül megelőző időszakban
nem akadt ember széles e hazánkban, aki nyugodt lelkiismerettel állíthatta volna magáról,
hogy ő átlátja a pátyi valóság szövevényét, képes biztonsággal eligazodni az önkormányzati
csőd útvesztőiben. Ennek ellenére velem együtt fél tucat jelölt próbált szerencsét, pályázott a
Dr. Korompay lemondásával megüresedett polgármesteri székre. A jelöltek közül négyen
ugyancsak kevés ismerettel bírtak a település viszonyait, a falusi életformát illetően, de rajtam
kívül volt még egy „pályázó”, akinek kétség nem fért a helyismeretéhez. A legakkurátusabb
kampányt talán ő folytatta és számos meghökkentő – bár ma is megfontolásra érdemes –
javaslattal állt elő az önkormányzat pénztelenségének felszámolása érdekében. Ezek sorából
kiemelkedett az a javaslata miszerint a település lakosságát aranyrögöt rejtő folyók vidékére
csábítaná, hogy a vakszerencse bearanyozhassa életüket. Az Ő bemutatkozásából és
programjából – melyet stílusosan angol nyelven is közzétett – álljon itt néhány idézet.

A bemutatkozásból:

„Polgár Sándor vagyok, Páty Móricz Zs. U. 17. szám alatti lakos. 1948.XII.03-án (a Nyilas jegyében)
születtem Pátyon. Édesanyám Besnyi Edit, aki nagy szeretettel nevelt olyanná, hogy nyugodt szívvel állhassak e
megmérettetés elé. Édesapám idős Polgár Sándor a kőszírt keménységével szigorúan nevelt olyan szilárdná,
hogy a hátulról jövő és a totális megsemmisítemre törő ármánykodók is csatavesztetten lepattogjanak rólam, és
álmukba se jusson eszükbe, hogy még egyszer kezet emeljenek rám! (IMÉ ISTENNEK AMA BÁRÁNYA)”

„Elegem lett a messziről jött ember azt mond amit akar jelöltekből, a szép színes csomagolópapírba és masnival átkötött, de magát jól eladó, papírba csomagolt senkiből. EZÉRT JELENTKEZEM!, mert úgy vélem, jobb egy hibáival is ismert ember, mint egy „hibátlan” ismeretlen. Nem hatalomvágyból és nem a T. Testület által megszavazott javadalomért, bársonyszékért jelentkeztem, hanem azért mert úgy éreztem, hogy megint olyanok akarnak a 700 éves közösség első embere lenni, akik nem itt születtek, nem itt edződtek acéllá, és nem itt kékült meg a szájuk, és cintányér arcuk sem itt csattan a földhöz, és jó szívvel nem merném rájuk bízni e nehéz helyzetben lévő falut, de a lyukas zsebemet sem.”

*

„E kettősség, az Édesanyámtól kapott mérhetetlen nagy szeretett és az Édesapámtól kapott gyémánt keménység csillog Önre e két melegbarna szemből.” (A szórólap jobb felső sarkában a jelölt ifjúkori képe volt látható.)

*

„Én komolyan gondolom, hogy Pátynak most ilyen emberre van szüksége.”

*

A programból:

„Ötleteim alapján AMERIKAI Testvértársaság létrehozása révén nagyobb összegű vissza nem térítendő dollárvolumen megszerzése, személyes kapcsolataim révén.”

*

„Az első Kelet – Európai DISNEYLAND idevonzása, ... függővasút létesítése Bp és Páty között. ... Csak környezetbarát beruházásokat engedünk ide, de azt is csak úgy, hogy minden típusú szemétből „kincset” állítunk elő. Ezzel magunkra vonjuk a világ figyelmét és megnyerünk mindenféle ezzel kapcsolatos dollár milliárdokat, és ezen „RECYCLING” technológiák exportőrei lehetünk. ... Fel hát bontsunk vitorlát! Vászunk dagad, hajónk előre megy!”

*

„A régi pátyi közösségi szellem visszaállítása. Színdarabok játszása. Bárki helybeli szerepelhet. Operett estek; Nóta estek. Páty szépe választás. Esküvők esetén az első éjszaka jogának (jus primae noctis) visszaállítása abban az esetben, ha én nyerek.”

*

Hiába küzdött keményen, harcosan Sándor, hiába ültette volna hintaszék helyett függővasútba választóit, hiába próbálta aranyrögök mosására bírni, új vitorlákat bontva új vizekre vezetni az angolul mit sem értő egyszerű pátyi embereket, hiába kínálta szilaj férfiasságát remélt jobbagynői nászéjszakáira, bemutatkozása nem nyerte el a falubeliek tetszését, programja nem talált követőkre.

A harmadik polgármester

1996.január 6-án a pátyi választópolgárok úgy látták, hogy az ezernyi sebből vérző település bajaira Wiedermann Gábor hozhat gyógyírt. Meggyőző fölénnyel engem választottak a község, szám szerint harmadik polgármesterévé.

Megválasztásomkor negyvennyolc éves voltam, amikor e sorokat írom ötvenhét vagyok. A szó legszorosabb értelmében Pátyon születtem – kissé idejekorán – és itt éltem egész életemben. Közvetlenül a búza aratása előtt – 1948 Szent Jakab havának első napján – jöttem a világra egy éppen frissítésre váró szalmazsákon. Korai érkezésem nem csak anyámat, de a szülésznőt is meglepte, aki sebtében megkeresztelt: nehogy pogányul haljon a kis nyolc hónaposan jött csenevész. Hála szülőim gondosságának, no meg Dávid Sándor bácsi szoptatós feleségének – Irén néniem – a vendégtejtől hamar erőre kaptam. Ekkor már annak sem volt akadálya, hogy Kálmán János református lelkész korrigálja Toma Terus néni – a bábaasszony – kontárkodását és szabályos keretek között csorgasson keresztvizet pelyhedző koponyámra. Így hát másodszor is megkereszteltek.

Az ötvenes, hatvanas évek nyomorúsága mélyen érintett engem is, a falubelieket is. Egyformán szegény volt mindenki. Akinek volt, attól elvették, akinek nem volt annak meg nem jutott. A falura pártérdek alapján erőltették rá a vezetőket. Így lett Pátynak tanács- és tsz elnöke, párttitkára iskolaigazgatója, gépállomás-vezetője, stb. Ez a gyakorlat 1990-ig tartott. Eltűzött negyvenöt esztendő! A „járvány” közel fél évszázadon át pusztított és fertőzte a társadalmat, a munkahelyeket, az iskolákat, a családokat, az embert. A hatalom és a bürokratikus intézményrendszere betonfalat emelt az elmélet és a társadalmi gyakorlat közé, amelynek lebontása reménytelennek tűnt. Én ennek a falnak, ennek a korlátnak a meggyengítésére, áttörésére, lebontására tettem föl az életemet. Hogy milyen eredménnyel? – Ennek megítélése nem az én feladatom. Minden esetre eljött az idő – 1996 telén -, amikor a pátyi emberekért, a település szebb, boldogabb jövőjéért negyed századon át végzett munkámat a lakosság azzal ismerte el, hogy bizalmat szavazva elsőszámú vezetőjévé választott. Ezt a bizalmat hét esztendőn át élvezhettem és igyekeztem megszolgálni. A lakosság időről időre – három alkalommal is – megerősített tisztségembe jelezve, hogy elégedett a nyújtott teljesítménnyel és helyesnek tartja az általam képviselt irányt: a szétdúlt utak helyreállítását, az erkölcsi- és pénzügyi csőd felszámolását az ipari övezet létrehozását, a megbénult település lendületbe, mozgásba hozását, a bizalmat és reményt keltő jövő megalapozását. A hetedik év végére kialakult irigység, ármánykodás, hazug rágalomok és érdekellentétek kedvemet szegték és nem sokat tettem azért, hogy újra válasszanak.

Na, de ne szaladjunk előre az időben, hiszen még csak a hét szűk esztendőnek kikiáltott időszak első napjai peregnek, 1996 januárját írjuk.

Eltökélttségben nem volt hiány

Minden kezdet nehéz – tartja a népi bölcsélet. Így volt ez a polgármesterségem kezdeti időszakában is, de céloim világos volt és eltökélttségben sem volt hiány. Rengeteg feladat, munka, szokatlan és váratlan helyzet adódott az élet legkülönbözőbb területén. A fontosabb eseményekről jegyzetet készítettem. Jó néhány A/4-es 60 lapos kockás spirálfüzet telt meg információval. Ezekből és emlékeimből hívom elő, válogatom és tömörítem mindazt mit el szeretnék mondani. Ahol fontosnak ítélem, ott korabeli hiteles dokumentumok szövegét vagy azok részeit hívom segítségül. Tudtam, hogy mire vállalkozom. Céloim volt, hogy irányítással feltárjuk az 1995 végére kialakult pátyi válsághelyzetet, felfedjük az odavezető okokat, felállítsuk a diagnózist, jól megválasztott terápiával megkezdjük a gyógyítást és reorganizált újjászervezett pénzügyi, gazdasági, személyi feltételrendszerben – az országos gyakorlatnak megfelelően – működőképessé tegyük a pátyi önkormányzatot.

Az előző fejezetben rögzített megállapítások, tények mind a következetesen végzett feltárómunka eredményei.

A feladat végrehajtásához igazi csapatmunkára, felkészült és teljes értékű hivatali szakapparátusra és laikus voltában is jószándékú, együttműködő képviselő testületre lett volna szükség. Páty egyikkel sem rendelkezett, ezért külső segítségre (számvevőkre, csődgondokra, rendőrségre, stb.) is szükség mutatkozott. E hatalmas feladatrendszer mellett végezni kellett a napi munkát, ellátni a kötelezően előírt alapfeladatokat, foglalkozni az állampolgárok ügyes bajos gondjaival, problémáival.

Hivatali helyzetkép dióhéjban

A hivatalt kisebb-nagyobb megszakításokkal Balogh Károlyné „jegyzőhelyettes” vezette nyegle stílusban, rutinos hozzá nem értéssel. Baloghné meg volt győződve – mint Hófehérke gonosz mostohája -, hogy se szebb, se jobb nincs nála széles e világon. Közben még arról is megfeledkezett elvakultságában, hogy a munkakörének megtartásához alapvetően szükséges kötelezően előírt alapvizsgát tegyen. Egy kezemen meg tudtam számolni azokat, akikre a hivatali dolgozók közül számítani lehetett: Irmuska, Terike, Marika, Ildikó és Erika. A gondnokságon Walter Tamás, a testületből Gurin doktor és Sági Gyuri. Aztán kifújta. A Hivatal – Korompaynak, Baloghnénak és a Testületnek köszönhetően – hosszú idő óta vezetőgondokkal küzdött. Nem voltak szakképzett csoportvezetők, nem volt jegyző. Így lehetett tartósítani a zavaros helyzetet.

Első munkanapomon éppen egy a jegyzői helyre pályázó jelölt – Magai Magdolna – meghallgatása folyt. Baloghné „jegyzőhelyettes”, Tátrai alpolgármester és a Székely László – Pátkainé Kukli Edit képviselőpáros „nyaggatta” a kiszemelt „áldozatot”, amikor Hetesi Zolika bölcsőhalált halt csecsemő temetéséről megérkezve, benyitottam a tanácsterembe. Sebtében elkértem az írott pályázati munkát és sietve beleolvastam. Eközben Baloghné egy ízléstelen történettel traktálta a jelöltet: „Remélem maga nem cukros.” – vetette oda majd rihegve-röhögve fontosnak tartotta elbugyogni, hogy amikor az előző jegyzőre váratlanul rányitotta irodája ajtaját, az éppen inzulint fecskendezett a bőre alá, vagy ahogyan Baloghné mondta „bökdöste magát”. Mint Páty polgármestere máris szégyellhettem magam. A jelöltet szemmel láthatóan sokkolta a történet – Tátrai alpolgármester fakír maradt -, de Székelyt és Pátkainét is kényelmetlenül érintette a megjegyzés, amiről a szájuk sarkában megjelent kényszerű mosoly árulkodott. A pályázó, Baloghné számára „teljesen érthetetlen módon” rövid időn belül, táviratilag visszavonta pályázatát. Baloghné nemcsak a pályázó szakemberekre és ügyfeleire volt riasztó hatással, de rettegték őt munkatársai is. Leépítésekről, elbocsátásokról beszélt és természetesen nem magára, hanem iskolázott, képzett „alattvalóira” gondolt. Aztán az élet úgy hozta, hogy saját maga gondatlanságának, lustaságának és butaságának köszönhetően neki szűnt meg automatikusan a munkaviszonya.

A „hetek” a vétkes testület kemény magja

Már az első munkanapomon beszélgetést kezdeményeztem a megörökölt képviselő testület tagjaival. Valamennyi képviselőt ismertem így tisztában voltam azzal, hogy lényeges áttörésre nem számíthatok. Ismertem képességeiket, felkészületlenségüket, jellemüket, így nem okozott meglepetést a végeredmény. Mindösszesen két képviselő – Dr. Gurin Ferenc és Sági György – segítségére számíthattam, ketten tartózkodóan viszonyultak hozzám, heten pedig ellenségesen. Ez a hét fős csoport maga volt a Makarenkói mocsár. Makacsságuk, felkészületlenségük okán még azt sem fogták föl, értették meg, hogy az önkormányzat – az ő közreműködésükkel - már 1995 végére csődbe jutott.

Emlékezzünk csak az Állami Számvevőszék jelentésének első, fontos megállapítására:

„A 4317 lélekszámú község pénzügyi – gazdasági állapota a számvevőszéki ellenőrzés idejére – 1995.nov.20.- dec.20. közötti időszak – elérte a csődhelyzetet.”

A „hetek” ostoba módon ezt egyszerűen figyelmen kívül hagyták és minden – többnyire tisztességtelen – eszközzel és módszerrel meg akarták akadályozni a problémafeltáró munka beindulását, a hibák kijavítását, az önkormányzati munka normális mederbe terelését. A csoport hangadói Tátrai György, Nagy Ferencné Beck Rozália és Pátkai Sándorné Kukli Edit voltak. Őket követte Székely László, ifj. Furuglyás Péter és legvégül Szöllösi Béla és Cseke András. Fél éven át folyt az acsarkodás, a piszkálódás, a bujtogatás, a lejáratás, minden megnyilvánulásukkal megbuktatásomra, eltávolításomra törekedtek semmibe véve a választói akaratot. Bárki került volna a helyemre vele is ezt tették volna. Egyikük attól sem riadt vissza, hogy árulója legyen saját településének. Az egyezségi tárgyalások idején az ellenérdekelt OTP-s tárgyalódelegációnak adatokat szolgáltatott ki a település vagyoni helyzetéről. Az önkormányzati négytagú tárgyalófél ezt nem tudta kompenzálni, így a tárgyalások megfeneklettek. Személyemet is számos koholt vád, támadás érte. Elhárításukra nem sok időt és energiát fecséreltem, de mindenkor érzékenyen reagáltam a település további romlását előidéző akcióikra.

A Hivatal helyzete átmenetileg tovább romlott, megfogyatkozott létszáma, sorra léptek ki a vétkesek. – Igaz így már több bajt nem okozhattak. - A megriadt „jegyzőhelyettes” beteget jelentett, a testület által is óhajtott jegyző elállt pátyi munkavállalási szándékától. A polgármester választáson alul maradt egyik jelölt – aki felesége révén erősen OTP érdekelt volt – élére állt egy a nehéz pénzügyi helyzetben jelentős önkormányzati terhet jelentő, követelőző lakossági kezdeményezésnek, és egy még súlyosabb eladósodást sejtető beruházást próbált kikényszeríteni a testülettől Furuglyás Péter képviselő úgy próbált keresztbe tenni, hogy nem járt testületi ülésre mondván, hogy neki az általam kitűzött időpont nem megfelelő. Székely László pedig lemondott (1996.06.12.) bizottságelnöki megbízatásáról, megfutamodva az adósságrendezéssel járó munka és felelősség elől, stb.

Ilyen és ezekhez hasonló gáncsoskodások közepette kellett helytállni, végezni a napi munkát, folytatni a tájékozódást, elemezni az információkat, gondolkodni a lehetséges megoldások módozatairól, keresni hivatali dolgozók, képviselők választók, országos hatáskörű szervek (köztársasági elnök, kormány, minisztériumok, pártok) berkeiben a szövetségeseket, azokat a személyeket, akik segítségére lehetnek a falunak.

Pátkainé propagandista szerepet vállalt lejáratásomra a „hetek” csoportjában és Páty szélében – hosszában híresztelte, hogy Wiedermann nem akar megegyezni az OTP-vel, meg, hogy csődbe viszi a falut. Mint már jeleztem az igazság az, hogy miattuk már Páty régen csődben volt és egy esetleges OTP-s egyezés csak súlyosbította volna a csődhelyzetet az önkormányzat és a többi hitelező rovására.

A „hetek” végső támadásra szánták el magukat, de szerencsére ezúttal az utókor számára is dokumentálták tudatlanságukat, felkészületlenségüket, mert szándékukat írásba foglalták. Levelüket szó szerint idézem:

„A Képviselő testület határozata alapján a négytagú bizottság felhatalmazást kapott, élén a Polgármesterrel, hogy a csőd elkerülése végett az OTP-vel megállapodásra jusson a hitel átütemezése és rendezése érdekében, mely alapját képezhette volna a többi hitelezővel való megegyezésnek. Véleményünk szerint a Polgármester nem volt hajlandó megegyezni és az OTP-vel a szerződést aláírni.

E bonyolult helyzet kezelése számára képességeit meghaladó feladatnak bizonyult. Így községünk jövőjét ellehetetlenítette.

A fentiek miatt alulírott képviselők felszólítjuk a lemondásra. Amennyiben erre nem hajlandó, jelen aláírásunkkal benyújtjuk a képviselői mandátumunkról való lemondásunkat. Ezzel kikényszerítve a Polgármester felmentését.”

Páty, 1996.06.06.

Aláírók az aláírás sorrendjében:

Szöllősi Béla

Pátkai Sándorné

Nagy Ferencné

Székely László

Cseke András

Tátrai György

Furuglyás Péter

A levél önmagában is egy stilisztikai selejt, tartalmát vizsgálva pedig egy sötétségi dokumentum. Nem a „hetek” képességével volt baj sokkal inkább azzal, ahogyan tájékozatlanságukból fakadóan hagyták magukat félrevezetni a hangadók által. Ezt egyszerűen úgy hívják, hogy lustaságból fakadó felkészületlenség.

Feladtak egy magas labdát, amit csak le kellett volna ütnöm és menten megszabadult volna tőlük a pátyi közélet. Annyit kellett volna közölnöm, hogy nem mondok le, de elfogadom lemondásukat. Milyen egyszerű lett volna. Én ezt nem találtam etikusnak.

Tájékoztattam őket, hogy lemondásukkal nem tudják kikényszeríteni felmentésemet. Engem csak úgy tudnak eltávolítani, ha a testület feloszlatja önmagát. Ez volt az egyik lényeges különbség a „hetek” és köztem. Ők öt év alatt sem voltak tisztában saját lehetőségeikkel én pedig rosszindulatú szándékukat hat hónap után segítő szándékkal, törvényes mederbe tereltem. Megfogadták tanácsomat. Levelükhöz kézírással utólagosan hozzábiggyesztették: „*KÉRVE A TESTÜLET FELOSZLATÁSÁT.*” Június 11-én a 63/1996 Kt. Határozatban a pátyi képviselő testület kimondta feloszlatását. Ez azzal járt, hogy a pátyi választók többségének akaratát siker koronázta. Egyrészt megszabadultak a település működését megbénító képviselőktől, másrészt megnyílt előttük a lehetőség annak, hogy a község javára hasznosan tevékenykedő képviselőket válasszanak az augusztusra kiírt rendkívüli választáson.

Sokat gondolkoztam azon, hogy vajon mi lehetett az oka ennek a makacs szívósságnak, amit a „hetek” tanúsítottak. Látnom kellett, hogy magánéletében mind a hét képviselő tisztességes, szorgalmas, becsületes ember volt – és az ma is – a közéletben pedig valamennyien elvesztették realitásérzéküket. Ők a közéletiségből csak az ismertség, a tisztség, a rang büvöletét akarták, a munkát, az áldozat vállalást, a küzdést nem. Sajnos azóta is több ilyen képviselőt, tisztségviselőt ismerek, pedig ők azok, akik alkalmatlanok a közzerep vállalásra.

Akadózó fogaskerek az államgépezetben

Megválasztásom első percétől kezdve teljes erőmmel arra törekedtem, hogy minél előbb megismerjem és átlássam az önkormányzatnál kialakult csődhelyzet szövevényét. Tudatában voltam annak, hogy csak pontos ismeretek birtokában, az összefüggések ismeretében kezdődhet meg az önkormányzat működőképességének helyreállítása, az a gyógyító munka, amellyel Páty megmenthető. Céljaim eléréséhez minden lehetőséget igyekeztem kihasználni. Tájékoztató beszélgetéseket folytattam a képviselőkkel, a hivatali dolgozókkal, az önkormányzati intézmények irányítóival, a környező települések vezetőivel, Pest Megye közgyűlésének elnökével, országgyűlési képviselőnkkel, a közigazgatási hivatal vezetőjével. Ezek a beszélgetések segítségemre voltak a helyzet megismerésében és kéréseim megfogalmazásában. A személyes beszélgetéseken túl írásban is kértem Horn Gyula miniszterelnök, Kuncze Gábor belügyminiszter, Nikolits István országgyűlési képviselő, Dr. Bernáth Varga Balázs az Országgyűlés Önkormányzati és Rendészeti bizottsága elnöke, Dr. Schmidt Géza Pest Megye Közgyűlésének elnöke, Dr. Petrik János közigazgatási hivatalvezető és egy sor illetékes fő- és alosztályvezető segítségét. Leveleimben rövid

helyzetelemzésre és a kérés megfogalmazására törekedtem, így megközelítően azonos tartalommal ismerkedhettek meg a címzettek. Álljon itt példaként a miniszterelnökhöz címzett levelém:

„Tisztelt Miniszterelnök Úr!”

Azzal a kéréssel fordulok Önhöz, hogy a pátyi önkormányzat működőképességének pénzügyi (gazdasági) helyreállításában legyen segítségemre.

Kérésem fő indoka, hogy településünk vagyoni helyzete olyan mértékben kaotikus és rendezetlen, hogy a várható adósságrendezési eljárás megkezdése is akadályokba ütközik majd.

Vonatkozik ez mind a forgalomképtelen törzsvagyongra, mind az adósságrendezésbe vonható forgalomképes vagyongrészekre.

Ez a kaotikus, áttekinthetetlen állapot a pénzügyi gondok munkáját is nehezíti, gátolni fogja.

Ennek 7 fő oka a következő:

– tisztázatlan a falu vagyoni helyzete, nincs a településnek vagyoneleltára, így nem tudjuk pontosan, hogy mi az önkormányzati tulajdon, mit hasznosíthatunk adósságaink visszafizetése érdekében

– nincs a településnek Általános Rendezési Terve, így képtelenek vagyunk intenzív ingatlanhasznosításba kezdeni

– folyamatban lévő különböző közösségi – és magánvagyon elleni rendőrségi, bírósági, ügyészségi ügyek nehezítik a tisztánlátást. (Számuk jelenleg mintegy harmincra tehető és nem tudni mi várható még)

– az Állami Számvevőszék által megállapított hiányosságok, valamint az eltűnt dokumentumok pótlása idő-, pénz és szakember igényes feladat

– a Számvevőszéki vizsgálaton kívül eső hiányosságok és rendezetlenségek megszüntetéséhez a néhány hete felállított helyi hivatal szakapparátusának is időre és némi pénzre volna szüksége a reális helyzetfelméréshez

Az előző hivatali apparátus és képviselő testület mulasztásaiból és törvénysértéseiből eredő pénzügyi kár ma még felbecsülhetetlen (kiváltképpen a műszaki, építéshatósági) területen.

– környezetidegen és méregdrága csatornarendszerünk befejezetlen és a hanyag kivitelezés következtében bővítetten újratermeli a csődöt

– Három hónapja vagyok a szülőfalum választott polgármestere. Megítélésem szerint lakosságunk jórészt véttlen a jelenlegi állapotok kialakulásában, mégsem spórolható el, hogy keserves árat fizessen néhány felelőtlen vezető mulasztásáért és hanyagságáért. (Az okok részletes ismertetésétől ezúttal megkímélem.)

Súlyos veszélybe került az alapvető lakossági szolgáltatás, mert az adósságrendezési törvény mellékletében felsorolt 28 szolgáltatás alapszinten történő biztosítása is, szinte lehetetlen.

– Nehéz, válságos helyzetünkre való tekintettel segítséget kértem Nikolits István országgyűlési képviselőnkől, aki minden rendelkezésre álló eszközzel támogatja a rend megteremtésére irányuló törekvéseimet. Ennek eredményeként jelentős sikereket értünk el a helyzetelemzésben, a szakmaiság helyreállításában, de katasztrofális pénzügyi helyzetünkön nem tudtunk (tudunk) önerőből úrrá lenni.

Legnagyobb hitelezőnk – az OTP – kamatterhei elviselhetetlenül és reménytelenül leszűkítik mozgásterünket, tartozásaink fejébe a működéshez szükséges bevételeinket is a számláinkról elvonja.

Ismételten tisztelettel kérem, hogy önkormányzatunk pénzügyi egyensúlyának helyreállításában legyen segítségemre.

Páty, 1996. április 22.

*Wiedermann Gábor
Polgármester*

Egy teljes hónap telt el, és jött a „sokatmondó” válasz:
*„MINISZTERELNÖKI KABINETIRODA”
Wiedermann Gábor
Polgármester*

Páty

Tisztelt Polgármester Úr!

Miniszterelnök úrhoz címzett és községük pénzügyi helyzetének helyreállítása tárgyában írt levelét köszönettel megkaptuk.

Tájékoztatom, hogy Miniszterelnök úr megbízásából levelére a Belügyminisztérium helyettes államtitkárától fog választ kapni.

A államtitkár úr válaszáig szíves türelmét kérem.

Budapest, 1996. május 21.

Tisztelettel:

*Dr. Grünfelder Lajos
kormányfőtanácsadó*

Ezután jött a többi levél:

I.

*„BELÜGYMINISZTÉRIUM
ÖNKORMÁNYZATI OSZTÁLY”*

Tisztelt Polgármester Úr!

Az Önkormányzati Főosztály nem rendelkezik olyan lehetőséggel, amely közvetlenül befolyásolni tudná a Pátyi Önkormányzat pénzügyi helyzetének rendezését. Ezért levelét illetékességből megküldtem Kusztosné Nyitrai Edit asszonynak, a Belügyminisztérium Önkormányzati Gazdasági Főosztály vezetőjének, kérve a pénzügyi helyzet rendezésében történő segítségét.

Az önkormányzat működőképességének helyreállítása érdekében végzett munkáját ezúton is köszönöm, és kérem megértését, türelmét a pénzügyi helyzet rendezéséig.

Budapest, 1996. május 30.

Tisztelettel:

*Dr. Fürcht Pál
főosztályvezető*

2.
„BELÜGYMINISZTERIUM
ÖNKORMÁNYZATI GAZDASÁGI FŐOSZTÁLY”

Tisztelt Polgármester Úr!

Páty Önkormányzat pénzügyi helyzetével kapcsolatban dr. Fürcht Pál főosztályvezető úrnak írt levelét megértéssel olvastam, és a megkeresésében foglaltakkal összefüggésben – illetékességből – a következőkben tájékoztatom.

Páty Önkormányzat megkeresése alapján a múlt év őszén sajnálattal vettük tudomásul, hogy önkormányzatuk számára nehézségeket okoz a kötelező alapfeladatok ellátása. E helyzetére tekintettel született kormánydöntés Páty Önkormányzat 1995. évi visszterhes támogatásáról, valamint a pénzforgalom lebonyolítása sajátos módjának engedélyezéséről. Ezúton tájékoztatom Polgármester Úrat, hogy önkormányzatuk e gondjainak további enyhítésére a Belügyminisztérium 1996. évben pénzügyi forrásokkal nem rendelkezik.

Budapest, 1996. június 10.

Üdvözlettel:

*Kusztosné Nyitrai Edit
Főosztályvezető*

A tárgyban bejövő válaszlevelek tartalmától lényegesen eltér az a levél, amelyet egy több évtizedes közigazgatási gyakorlattal bíró szakember fogalmazott – igaz kissé később -, s amely egy korrekt megoldási javaslatot is tartalmazott:

*„Wiedermann Gábor úr,
polgármester*

*Polgármesteri Hivatal
Páty*

Tisztelt Polgármester Úr!

Szóbeli megbeszélésünkkel egyezően, melyen Kricsfalusiné Pusztai Marianna felszámoló is részt vett, a következőkről tájékoztatom.

A megyei önkormányzatnak semmiféle lehetősége nincs arra, hogy bármelyik települési önkormányzatot anyagilag támogasson, és konkrét csődhelyzettől megmentsen. Ismerve Páty Község hosszú távú anyagi lehetőségeit, központi támogatás nélkül kilátástalannak tartom, hogy saját erőből megszabaduljon adósságaitól.

Fentiek alapján egy megoldási lehetőséget látok. Javasolom, hogy az önkormányzat forduljon anyagi támogatási kérelmével a Belügyminiszter és a Pénzügyminiszter úrhoz, és ebben kérje támogatásukat abban, hogy a Kormány kivételesen biztosítson állami támogatást a Községi Önkormányzat részére – visszafizetési kötelezettség nélkül – egy „0” bázisú helyzet eléréséhez.

Budapest, 1996. november 28.

Üdvözlettel:

*Dr. Schmidt Géza
Pest Megye Közgyűlésének Elnöke*

Látható, hogy a levelezés nem hozott eredményt. Elkezdődött az aktatologatás, az „illetékes” keresése. Az államot felkészületlenül érte a pátyi eset, nem volt törvény erre a helyzetre. A kormány – forráshiányra való hivatkozással – a gyors beavatkozást elutasította, az életmentő segítségnyújtást elmulasztotta, a települést magára hagyta. Megtörtént a súlyos baleset. Itt voltak a vétkesek és az áldozatok. Itt voltam én, mint az áldozatok frissiben választott képviselője, de az illetékesek nem voltak felkészülve a vétkesek keresésére, az áldozatok megsegítésére. A baleset sérültjei akár meg is halhattak volna.

A senki földjén, világi törvények híján

Ezekben a nehéz időkben sem állt meg Pátyon az élet. Úgy tűnhetett, hogy egyedül maradtam, bár én nem éreztem magányosnak magam. Velem volt Istenbe vetett hitem, velem voltak barátaim, választóim és családom. Nem láthattam még tisztán a pátyi valóságot, de meg voltam győződve arról, hogy az Úr választott, hívott és küldött ennek a feladnak a megoldására. Okom volt hát az optimizmusra.

Látva a Hivatal pénztelenségét, a fizetésképtelenséget, kértem munkatársaimat, hogy ne csak kilátásba helyezett szankciókkal, de a lakosság lelkiismeretére, segítőkészségére is apellálva igyekezzenek minden kintlévőséget begyűjteni. Jött is a pénz az önkormányzat e célra kijelölt számlájára. Örömöm azonban nem tartott sokáig, mert a hitelezők azonnal leemelték az összegyűlt pénzt a számláról. Ezidőben a hivatal pénzforgalmát négy plusz egy számlán bonyolították:

1. MNB TÁKISZ Letéti számla
2. Pm. OTP saját Költségvet. Elsz. szla
3. Kézpénzforgalmi szla
4. Budakeszi OTP Közműfejl. lebon. szla

+1. Hátrányos helyzetű települések kieg. állami tám. szla

Ekkor értettem meg, hogy mit is jelentett az a kormánydöntés, amely a pátyi önkormányzat számára engedélyezte, hogy bizonyos pénzforgalmat **sajátos** módon bonyolítson. (BM305-21/21/96;643-3/96.)

Ennek lényege az volt, hogy engedélyt kapott az önkormányzat egy olyan számla nyitására, amely rejtve volt a hitelezők elől. Az adók, a kintlévőségek azonban nem erre a számlára érkeztek, így azt az OTP szemfülesen azonnal leemelte. Az önkormányzat tehát továbbra is fizetésképtelen maradt. Jegyző hiányában kísérletet tettem a hivatali szakapparátus kiépítésére. Pályázatokat írtunk ki, álláshirdetéseket adtunk fel, felhívással fordultunk a lakossághoz kérve szakemberek jelentkezését a megüresedett helyekre. Nem tolongtak a jelentkezők. Egy napon Székely László képviselő járt nálam és elmenőben felvetette, hogy Ő tudna ajánlani egy közgazdát a pénzügyi csoportvezetői helyre. Ismerve Székely László sandaságát, többnyire félbehagyott dolgait, labilis politikai és intrikus természetét, némi gyanakvással fogadtam ajánlatát. – Biztosan a nyakamra akar ültetni egy emberét – gondoltam, - hogy közös erővel fűrészeljék alattam a széket. Aztán mégis úgy reagáltam, mintha érdekelne a dolog. – Ismerem? – kérdeztem. Igen. – válaszolta – csak van egy probléma, ugyanis Ő is indult, riválisod volt – a polgármesteri választáson. Ettől kezdve valami különös „csak azért is hangulat” kerített hatalmába. Elhatároztam, hogy ha csak valami abszolút kizáró ok nem vetődik föl, Érit foglalkoztatom. Még azon a napon találkoztunk. Szimpatikus, szerény, komoly és őszinte fiatalember benyomását keltette. Éri mindjárt a beszélgetés elején elmondta, hogy ő nem közgazda, csak technikumot végzett. Nem nyugtatott meg, de sebaj gondoltam, csak értsen a munkához, tudja ellátni vállalt feladatát. Efelől megnyugtató. Éri rövid időn belül munkatársam lett. Hamar megkedveltem Őt és biztos támaszom lett a nehéz időkben. Sajnos az ellenzék néhány ellenségeskedő tagja –

Varga Zoltán, később maga Székely László is – folyamatosan támadták őt felkészületlenségének, végzettségének hiányosságai miatt, ezért néhány hónap után felmondott. Nem bírta a gyűrődést. Támogatással az augusztusi képviselőválasztáson bekerült a testületbe és hosszú időn át biztos támaszom, szorgalmas harcostársam maradt.

Irodámban óriási volt a forgalom. Hitelezők, izomagyú behajtók, ügyvédek, képviselők, panaszosok százai adták egymásnak a kilincset. De bátorítanom kellett az intézményeink vezetőit, dolgozóit is és biztatni az egyesületek, klubok, társadalmi szervezetek, alapítványok elcsüggedt aktivistáit. Rengetegen szólítottak meg az utcán, hívtak munkahelyemen és lakásomon is telefonon, érdeklődtek, panaszkodtak, tanácsot kértek és adtak. Maroknyi csapattal gyűjtöttük, rendszereztük az információkat, kutattuk a megoldások módozatait, továbbítottuk a kért jelentéseket a rendőrség, a közigazgatási hivatal, az országgyűlési képviselő, a Belügyminisztérium fele. Mindennapossá vált a média érdeklődése a falu iránt. Televízió, rádió, írott sajtó mind-mind szenzációt szimatolt. Kapcsolatom tisztességes és korrekt volt a média képviselőivel. Újra meg újra tanulmányoztam a testületi határozatokat, rendeleteket, jegyzőkönyveket, szerződéseket, megállapodásokat, összevettem az országos törvényekkel, utasításokkal, rendeletekkel. Tárgyaltam minden olyan szerv képviselőjével, minden olyan magánszeméllyel, akitől pozitív elmozdulást remélhettem. Közben megérkezett az Állami Számvevőszék célvizsgálatának jegyzőkönyve, amely azt a feladatsort is tartalmazta, amely a hibák kijavítását célozta. A végkövetkeztetés, a konklúzió lehangoló volt. A képviselő testület, a hivatal teljes csődjét tárta föl, állapította meg, kiegészítve a módszereikkel fel nem tárható bűncselekmények terhével.

A hiányosságok pótlására ütemtervet kellett készíteni, ám nem voltak, akik kézben tartásák, irányítsák, szervezzék, végrehajtsák a feladatot. Nem voltak csoportvezetők, végrehajtó munkatársak, nem volt jegyző. Az ellendrukkerek siserehada folyamatosan gátolta a tényfeltáró, problémamegoldó munkát. Mindez óriási energiákat vont el, kötött le, emésztett föl. A vétkes képviselők, hogy elfedjék hibás döntéseik, cselekedeteik nyilvánosságra kerülését, megszüntették az önkormányzat lapját, az ellenzék pedig új fórumban igyekezett félretájékoztatni a lakosságot. Kábeltelvízió nyilatkozatokban, polgármesteri hírlevelekben, falufórumokon próbáltam egyensúlyt teremteni. Többféle fronton, többféle érdekek mentén folytak a csatározások.

A polgármester választás vesztesei mindent elkövettek azért, hogy szétdarabolják, megosszák az összefogásra szoruló közvéleményt. A képviselőtestület nem volt érdekelt a hibák feltárásában, a lakosság tájékoztatásában, mert jórészt okozója volt azoknak. 1996 márciusát írtuk. Szomorúan kellett megállapítanom, hogy óriási a rendetlenség és nincs törvényes útja a rendezésnek. Nem volt törvény. Páty törvényen kívüli helyzetbe sodródott.

Eszembe ötlött, hogy talán valahol már dolgozhatnak a megoldáson. Felkutattam, hogy létezik egy dokumentum, amely az *„Egységes javaslat a helyi önkormányzat adósságrendezési eljárásáról szóló törvényjavaslat zárószavazásához”* munkacímet viseli. (T.1912/105 szám Magyar Köztársaság Belügyminisztériuma) Az anyagot titkosnak mondták, de kapcsolataim révén sikerült megszereznem. Mind a mai napig féltve őrzöm. Áttanulmányoztam, és végre fellélegeztem. Lesz megoldás! Lelkemre kötötték, hogy ne mutogassam, ne hivatkozzak rá, és ha elkerülhető, ne beszéljek róla.

Tervem az volt, hogy a több frontos harcot leszűkítsem, és próbáljam meggyőzni az embereket, hogy a csődeljárás lefolytatása hasznosabb lehet az úgynevezett egyezsége alapult eljárásnál. Ez utóbbinak az volt a nagy veszélye, hogy az OTP – mint a legnagyobb hitelező – könyörtelenül lekopasztja a falut és a kifosztottság után mégis csak sor kerül az adósságrendezési eljárásra. Ezt mindenképpen meg kellett akadályozni. Tervem sikerült, mert rövid időn belül csupán két táborra szakadt a falu. Az egyik tábor akarta, a másik ellenezte az adósságrendezési eljárás lefolytatását. Szövetségeseket kerestem és találtam. Mellém állt Gurin doktor, Sági Gyuri, Horváth Alfréd, Besnyi Pista bácsi és Éri István. Most már minden

egyéb konfliktus, vélemény- és nézetkülönbség, érdekellentét eltörpült az adósságrendezés két útja mellett. Nem számítottak már Székely László, Sall Béla, Varga Zoltán, Polgár Sándor, Rechenberger János és a „hetek” kicsinyes intrikái. A kérdés csak az volt: ki kit győz le, kiből bízik, ki mellé áll a község lakossága.

1996. április 12-én kihirdették a, június 1-én hatályba lépett az 1996. évi XXV. törvény, amely rendelkezett a helyi önkormányzatok adósságrendezési eljárásáról. Hamarosan kiderült, hogy a „hetek” el sem olvasták, mint ahogyan az Állami Számvevőszék jelentését sem. Lustaságuknak, felkészületlenségüknek köszönhetően továbbra sem érzékelték, fogták föl cselekedetük és mulasztásaik súlyát és katasztrofális következményeit. Nem mutattak hajlandóságot arra, hogy megismerjék a rájuk is kötelező érvényű törvényt és nem voltak hajlandóak végrehajtani a törvény utasításait.

Székely László például, mint a Pénzügyi Bizottság vezetője többszöri felszólításom ellenére is (643/1996; 634-4/1996) vonakodott eleget tenni törvényi kötelezettségének és inkább megfutamodva a felelősség vállalása és a munka elől, lemondott tisztségéről. (768/1996 ikt.sz.) Ezt megelőzően, még, mint a Pénzügyi Bizottság vezetője, kísérletet tett arra, hogy kikényszerítsen – az OTP, Sall Béla és Tátrai György nyomására – egy tízmilliós forintos törvénytelen hitelfelvételt, amit azonban Kiss Klára törvényességi észrevételével (688/1996) megakadályozott.

Mindezek után égetően fontosnak ítéltém, hogy ha már a képviselők nem akarják elsajátítani az adósságrendezés két lehetséges útjával kapcsolatos fontos ismereteket, akkor kísérletet tegyek arra, hogy a közügyek iránt fogékony lakossági réteggel megismertessem azt. Így született a „*Hogyan rendezzük Páty adósságát?*” és a „*Tíz pontban az adósságrendezés két útjáról*” címet viselő lakossági tájékoztató, amit széles körben terjesztettünk a faluban.

Hogyan rendezzük Páty adósságát?

Tisztelt Lakosság!

Településünk több mint egy éve csődben van.

Adósságunkat még ma sem tudjuk pontosan meghatározni.

Időről, időre bukkannak fel, új és új követelések, amelyek jellegük szerint vissza nem fizetett hitelek, elvégzett (vagy csak részben, hanyagul végzett), de ki nem fizetett előlegek munkák, ÁFA tartozások, munkabérek, szolgáltatások, felvett előlegek, ok-irathamisítások, kezesség vállalások stb. formájában jelennek meg az önkormányzatnál. Az adósság becsült összege: mintegy 300 millió forint.

Ez a bizonytalanság, az új és új követelések felbukkanása hiúsította meg, illetve tette lehetetlenné a hitelezők teljes körével történő megegyezést, ami alapja lehetett volna az OTP által ajánlott eljárás megkezdésének.

Az OTP tartozásokon túlmenően, a többi hitelezővel szemben fennálló 90 napon túli adósságokra tekintettel törvényben előírt köteletségünk adósságrendezési eljárást kezdeményezni.

1996. június 11-én a képviselő testület ülésén, javaslatot tettünk a „Heteknek”, akik kezdeményezték a testület feloszlását, hogy fejtsék ki álláspontjukat az általuk választott útról. Ajánlatuk így hangzott:

„Tekintettel arra, hogy az adósságkezelés lényege a két álláspontban a lakosság számára nem érthető, javasoljuk, hogy a Hivatal pénzügyi vezetői és a hét képviselő megbízottja készítsen részletes elemzést a két álláspontról, és ezt tárjuk a lakosság elé.”

A javaslatot a „hetek” (Szöllősi Béla, Pátkai Sándorné, Székely László, Nagy Ferencné, Furuglyás Péter, Cseke András és Tátrai György) nem méltányolták, hanem kimondták a testület feloszlását. E miatt 75 napon belül új választást kell tartani a faluban.

Polgármestert és képviselőket is újra kell választani.

Szívesen vettük volna, - de sajnos törvény nem teszi lehetővé – ha településünkön, ilyen nagy horderejű ügyben, az érvek, ellenérvek ismeretében helyi népszavazás, nem pedig képviselő döntötte volna el, hogy az adósság rendezés melyik útját válasszuk.

Mi az 1996. évi XXV. törvény alapján június 19-től kezdeményeztük az eljárás megindítását, mert azt a törvény kötelezően előírja.

Mindezek mellett most kísérletet teszünk arra, hogy a két kényszerű adósságrendezési eljárás közötti lényeges különbséget bemutassuk Önöknek.

Megjegyezzük, hogy a képviselő testület tagjainak többsége az adósságrendezési törvény szabályozott keretei helyett az OTP bevonásával látja megvalósíthatónak egy bizonytalan és szabályozatlan úton a falu adósságmenedzselését, ami ellentétes a mi meggyőződésünkkel, szakmai érveinkkel, lelkiismeretünkkel és megítélésünk szerint a falu érdekével.

Wiedermann Gábor
polgármester

Éri István
pénzügyi csop.vez.

Tíz pontban az adósságrendezés két útjáról

Az 1996. évi XXV. törvény szerint

1. Törvényes út
2. Garanciát nyújt a 28 önkormányzati alaptevékenység ellátásához (iskola, óvoda, segélyezés, közöltségek, stb.)
3. Egy éven belül zajlik, önkormányzati kontroll mellett
4. Szakmailag felkészült államilag kijelölt pénzügyi gondnok irányítja, akinek hitelezői és önkormányzati érdeket egyként figyelembe kell vennie
5. Valamennyi hitelezőt egységben kezeli és törvényesen meghatározott sorrendben, és módon elégíti ki a hitelezőket
6. Vagyonvesztéssel járó folyamat, de az egy éves határidő leteltével normalizált körülmények között indulhat újra az élet
7. Ha nincs elég felosztható vagyon, akkor az állami garanciával nyújtott visszatérítendő támogatás (hitel) kamata maximum a jegybanki alapkamat + 1% (jelenleg 27%)

Az OTP egyezség szerint

1. Törvény által nem szabályozott út
2. Nem nyújt garanciát az alaptevékenységek ellátásához, a zavartalan működéshez
3. Több évig elhúzódó, bizonytalan kimenetelű egyezségi eljárás, pénzügyi érdekek szerint
4. Az OTP alkalmazásában álló szakembereké a döntő szerep, állami kontroll nélkül
8. A hitelezőknek van jelentkezési és bizonyítási kötelezettségük. Az igényt a pénzügygondnok bírálja felül
9. Minden hitelezői követelés rendezésre kerülhet
10. A 60 napon belül jelentkező hitelezők követelése alapján biztonsággaal kiszámítható a vagyonveszteség összege

8. *Az egyezkedést az önkormányzat kezdeményezi, vitatható követelések is kifizetésre kerülhetnek*
9. *Egyetlen egyezség elmaradása (jelenleg mintegy 40 hitelezőről van tudomásunk) felboríthatja az egész eljárást, és késleltetve, megcsonkított vagyonnal kezdődik a törvény szerinti eljárás*
10. *Az OTP kamatok miatt kiszámíthatatlanul magas lehet a vagyonesztés*

5. *Saját érdekei az elsődlegesek, és mindent ennek rendel alá*
6. *Ugyancsak vagyonesztéssel járó folyamat, ahol a kisebb vagyonesztés csak látszólagos, mert az értékkülönbséget az elhúzódo kamatterhek többszörösen elvihetik*
7. *Az OTP által esetlegesen nyújtott hitel kamatterhei elérhetik a 40-50%-ot*

Az eredmény nem maradt el. A lakosság, a választópolgárok fogékonyabbnak, felelősebbnek bizonyultak eltorzult gondolkodású képviselőiknél. Felfokozódott érdeklődés, felelős gondolkodás előzte meg, kísérte az augusztusi rendkívüli választásokat. A „hetek” közül Cseke András, Furuglyás Péter, Székely László el sem indult, Szöllősi Béla, Pátkainé Kukli Edit, Nagy Ferencné Beck Rozália és Tátrai György pedig csúfos veszteséget szenvedtek a választásokon. A lakosságban ekkor még elevenen élt a csőd okozta dicstelen kudarc élménye és elutasította, kivetette magából az ártó, testidegen fekélyt keltő elemeket.

A testület kétharmada részben kicserélődött, a maradék egyharmada elfogadta a választók többségének akaratát, így megközelítően egységes álláspontot képviselt a múlt és a jelen megítélése, a jövő feladatainak meghatározása vonatkozásában. Helyzetelemző állásfoglalását a település elé tárta:

A Pátyi Képviselő testület helyzetelemző állásfoglalása

Az 1996. augusztus 24-én megválasztott képviselő testület és az ugyanakkor választott polgármester a pátyi önkormányzat előtt álló feladatok elvégzésének érdekében elvi álláspontokat fogalmaz meg az elmúlt hat év önkormányzati munkájáról.

1. Az átalakulással küszködő gazdasági környezet, a hitelfelvetelek magas kamatai párosultak az egyéni érdekeket előtérbe helyező nem jogkövető magatartással.

2. A törvény által nem szabályozott, de közfelháborodást kiváltó mértékig növelt sikerdíjak, egyéni nyereségérdekeltségek váltak a visszaélések forrásaivá a pénzügyi, tulajdoni-, és közintézményeknél – így a helyi polgármesteri hivatalban is – amelyek mellett jelentkeztek a nyilvánvalóan törvénysértést tartalmazó visszaélések.

Ennek bizonyítékai a mintegy harminc peres ügy és a többszálú rendőrségi eljárás, amely az önkormányzatot jelenleg is terheli.

3. A lakosság ügyeinek intézését igazgatási, műszaki, pénzügyi területen egyaránt a jogkövető magatartás hiánya jellemezte, teszi átláthatatlanná és ismétlődővé. A hivatali munka elégtelenségének fő oka volt a szakmailag képzett vezetők hiánya. Erre vezethetők vissza a helytelenül kiadott építési engedélyek, a sokak számára hasznavetetlenül befizetett közmű hozzájárulási díjak és egyéb elintézetlen lakossági sérelmek újra jelentkezése stb., amelyek – a pénzügyi terhek mellett – a hivatali munkában számlálhatatlanul sok megoldásra váró feladatot jelent.

Az elmúlt idők testületi és hivatali mulasztásainak pótlása több éves feladat: az eszköz leltár, a teljes körű vagyongkimutatás, a pénzügyi nyilvántartás, a belső ellenőrzés, a pénztárszabályzat, a rendezési terv teljes hiánya, a volt képviselő testületek által alkotott helyi rendeletek hibái mind-mind a napi munka feladatait növelik.

Mindezekon kívül az önkormányzati munka része még az adósságrendezési eljárás folyamatosan és határidősen igényelt adatszolgáltatása és feladatrendszerének végrehajtása.

Az 1996. augusztus 24-én megválasztott képviselő testület és polgármestert valamint a hivatal jelen és jövőbeli munkáját, általa településünk lakosságát, az elmúlt hat év mulasztásai terhelik.

Ez az állásfoglalás a képviselők és választóik számára fogalmazódott meg a reális helyzetmegítélés és tisztánlátás szándékával.

Páty, 1996. október 29.

Páty Község Képviselő testülete

Adós, fizess!

Maga az adósságrendezési eljárás két évet vett igénybe; 1996 közepétől 1998 júliusáig tartott. Sajnálatos, hogy a bírósági végzésbe gépelési hiba csúszott, amelynek korrekciója újabb két hónappal meghosszabbította az eljárást. Ezalatt a bő két esztendő alatt Pátyon a Polgármesteri Hivatal dolgozóinak két és félszeres volt a leterheltsége. Végezniük kellett a napi munkát, pótolni a hiányosságokat, kijavítani a hibákat, kiszorgálni az adósságrendezési bizottságot, az ügyvédek és a felügyeleti szerveket. Mindezek mellett segíteniük kellett az Állami Számvevőszék és a különböző ellenőrzést, nyomozást, átvilágítást végző szervek tevékenységét. A munkatársak többsége fegyelmezetten, nagy igyekezettel, méltatlankodás nélkül végezte munkáját. Tette mindezt úgy, hogy még csak remény sem volt arra, hogy a többletmunkát anyagiakkal is elismerjük. A helyzetet súlyosbította a krónikus létszámhiány.

A rendőrségi, bírósági ügyek nagy száma miatt rendkívül nehéz volt megállapítani az önkormányzat tényleges vagyoni helyzetét. Szinte mindennapossá vált, hogy egy-egy biztosan önkormányzati tulajdonnak hitt vagyontestről kiderült, hogy azt már eladták a seftelő elődök. Pedig adósságot elrendezni csak úgy lehet, ha tudjuk, mi van a kamrában, ha tudjuk, hogy mit ajánlhatunk fel a hitelezőknek.

Ám a hitelezők körét is nehéz volt pontosítani. Volt, aki áramot, vizet, gázt szolgáltatott hitelben, volt, aki árut adott, megint más fuvarozott vagy munkát végzett az önkormányzatnak a polgármester és testülete viszont nem tudott fizetni. Az is hitelezőnek számított, aki pénzt adott az önkormányzatnak, hogy például közműellátást – vizet, gázt, villanyt, stb. – kapjon, de az önkormányzat ezt a pénzt elköltötte és nem tudat teljesíteni ígéretét.

A mintegy száz hitelező követelése kamatokkal együtt megközelítette az egymilliárd forintot. A szerződések, megállapodások, pénzügyi dokumentumok begyűjtése és tanulmányozása után ötvenhárom hitelező igényét találta megalapozottnak az adósságrendezési bizottság. Ez azt jelentette, hogy akiket elutasítottak, azok egyéb bizonyító eljárások, bírósági döntések után egy későbbi időpontban kísérelhették meg vélt vagy valós követeléseik érvényesítését az önkormányzattal szemben. Természetesen a már folyamatban lévő peres ügyekre is el kellett különíteni némi összeget.

Az önkormányzati vagyon teljes körű feltérképezése után hamar kiderült, hogy annak mobilizálható része kevesebb, mint az adósság. Így alakult, hogy a hitelezők átlagosan csak a törzstőke követeléseik felét kaphatták vissza a többiről le kellett mondaniuk.

Egy egyszerű példával szemléltetve ez azt jelenti, hogy ha valaki kölcsönzött az önkormányzatnak ezer forintot, az két év elteltével mindössze ötszáz forintot kapott vissza. Kamatról a törvény értelmében nem is álmodhatott. A hitelezők helyzetét tovább rontotta, hogy kielégítésük nem készpénzben történt, hanem többnyire ingatlanokban, amelyek további tőkeinvestíciót igényeltek, hogy pénz legyen belőlük.

Az önkormányzat tehát 1998 végére minden értékesíthető vagyonát elvesztette, viszont az adósságrendezési eljárás során megállapította a további eladósodás folyamatát, rendezte adósságát, kimunkálta működésének alapfeltételeit, elkészítette reorganizációs programját. És ami legalább ilyen fontos; az 1998. évi helyhatósági választásokon mandátumhoz jutott tizenkét képviselő között már csak mutatóban maradt a bajt okozó „hetekből”.

Nánási Tamás cikksorozata

1. Túl vagyunk a káoszon

Lassanként számba kell vennünk mindazt, ami a legutóbbi szavazás óta történt a község életében. Ilyenkor mérlegre kerülnek mindazok az eredmények és kudarcok, melyek előrevitték, vagy éppen hátramosztították a falu fejlődését. Pátynak mindkettőből volt része az elmúlt négy esztendőben. Tanulságos időszak áll mögöttünk, melynek legnagyobb része az önkormányzat működőképességének helyreállításával telt el. Miben jutottunk előrébb, és mi az, amiben tennivalók várnak még ránk? Ennek tisztázása érdekében kértük fel egy többrészes beszélgetésre Wiedermann Gábor polgármestert. Az elkövetkező hónapokban szó esik majd a szükséges személyi és pénzügyi feltételek előteremtéséről, az intézményekről, az adósságrendezési eljárásról, a testületi munkáról és még sok minden másról. Sorozatunk első részében arra vagyunk kíváncsiak: hogyan élte meg közel két évvel ezelőtt a község újrakezdési időszakát?

– Mélyen bevésődött, így hát nem feledhető, hogy milyen pokoli is volt a közhangulat Pátyon 1995 végén – válaszolta. – Lakosságunk jó része idegrázóan nyugtalan, kétségbeesett és csüggedt hangulatba került, és a kilátástalan reményvesztettségben mindennapossá váltak az ellenségeskedések, a torzsalkodások. Kerestük, kutattuk a hibák forrását: voltak, akik egymásra mutogattak, voltak, akik magukba szálltak: a helyzet azonban ettől még nem változott meg, mindenki a hét szűk esztendő eljövételét kezdte emlegetni. A hétből kettő már eltelt és ma már úgy tűnik, hogy a böjt, a koplalás, az ínség ideje lerövidíthető. Nem magától

alakult reménykeltővé a pátyi helyzet, sokkal inkább egy következetes településpolitikai nézőpont, tudatos elgondolás kitartó megvalósításának eredményeként.

– Mi volt az oka a korábbi reményvesztettségnek?

– Ezen időszak egyik legnagyobb problémája az volt, hogy megromlott a lakosság és vezetők közti bizalom. A bizalmi válság mély erkölcsi válsággal párosult. Túlzás nélkül állíthatom, hogy valóságos lincshangulat uralkodott a faluban. A fejetlenség, a rendetlenség, a zűrzavar nagyfokú fegyelmezetlenséggel, szűkebb körökben önkényeskedéssel párosult. Gondoljunk csak a falfirkákra, a tacepaókra, vagy akár a gyújtogatásra és a fenyegető telefonokra. Az elkövetők többnyire gyenge idegzetű, beteges emberek lehettek, akik így adták tudtára környezetüknek, hogy nem tetszik nekik, ami a faluban történik. A helyzet olyan drámai volt, amilyen egy-egy település életében – az időt évszázadokban mérve is – csak igen ritkán fordul elő. A lakosság felismerte, hogy félrevezették, és nem akart többé becsapottan élni. Döbbenet tapasztalták, hogy vezetők hangzatos, szép szavai mögött nincs tartalom, hiányzik a szalmi felkészültség, a hely- és lelkiismeret, a felelősségtudat.

– Azért a gondoknak nem csak lelki, pénzügyi okai is voltak...

– Erkölcsi alapja van annak is, hogy néhányan zugszerződésekkel áruba bocsátották a falut. A vezetők hatalmas adósságot halmoztak fel, amelynek terhe külön-külön minden egyes lakos vállát nyomja. Ezt nyögjük ma is az adókban, szolgáltatások áraiban, a rossz utakban, intézményünk alacsony finanszírozhatóságában. Legfontosabb törekvésünk mindig is az volt, hogy szétszilált viszonyok közt visszaszerezzük a lakosság bizalmát. Ami nem könnyű feladat. Hiszen a megelőző időszak bajait jórészt a falu vezető emberei okozták. Volt köztük választott tisztségviselő és hivatali dolgozó egyaránt. Egy csoportba szerveződtek azok, akiknek elemi érdekük volt fenntartani a hamis látszatot. Azt állították, hogy nem történt itt semmi rossz, semmi túlköltekezés, semmi elmarasztalásra okot adó dolog. Hogy ötvennél több magánszemély, bank és vállalkozás képviselője dörömbölt a Polgármesteri Hivatal ajtaján, hogy az összeszámlált tartozás meghaladta a félmilliárdot, hogy ezektől a vezetőktől a rendőrség, a számvévisés, a bíróság, az ügyészség, a minisztériumok kaptak évekre munkát, az csupán ügyetlenség, aprócska baki, vagy talán még az sem – bizonygatták és bizonygatják ma is. Arról már szólni is eretnokség, hogy a pénzügyi gondok, az Adósságrendezési Bizottság, a hivatal dolgozói, de az újólá megválasztott képviselő testület sem győzi mindazt a hibát, bűnt kijavítani, helyrehozni, amit hanyagságukkal elkövettek. Volt, akik közülük a lakásomra jött és kért, hogy ne a hibák kijavításával töltsen az időt, hanem jó pénzért neki segítsen meggazdagodni.

– Ha jól értem, arra céloz, hogy korrupciós kísérletre került sor?

– Azt állítom, hogy a két évvel ezelőtti zavaros helyzet fenntartásában a különböző csoportoknak más és más volt az érdeke. Az egyiknek önmagáért való örömet, élvezetet okozott, a másiknak presztízskérdést jelentett, a harmadiknak viszont – és ez volt a legveszélyesebb – igen komoly anyagi érdeke fűződött hozzá. Közülük keresett meg egy ízben egy – akkor még aktív – képviselő lakásomon. Pontosan emlékszem, tizenkét órát dolgoztam azon a tavaszi napon. Vígasztalt, hogy nem kell ezt az egészet komolyan venni, mert infarktus kapok. Helyette – ha támogatom anyósa agyából kipattant telekspekulációs ügylet megvalósítását – nem vérrög, de pénzhegy lesz a jutalom. Ez a volt képviselő híreszteli ma is, hogy Pátyon nincs is csőd, az egészet csak kitaláltuk.

– Nem gondolja, hogy azzal, hogy ezt nyilvánosságra hozta, Ön is veszélyezteti a faluközösség nagy nehezen helyreállt békéjét?

– Az a békeség, amelyet megbonthat az igazság érvényesülése, az nem is nevezhető békeségnek, az csupán vihar előtti csendhez hasonlítható. Ma minden közösségnek – így faluközösségünknek is – legfőképpen valóságos békeségre van szüksége. A békeség szelleme kisugárzik az emberi kapcsolatokra és hatékonyan hat az igazság érvényesülésére, és ez megfordítva is igaz. Egy település fejlődése nem épülhet olyan cselekedetekre és

eredményekre, amelyek nélkülözik az igazságot és a békességet. Aki ma vezetői feladatra vállalkozik, legfontosabb feladata a békesség elvitele az emberekhez. Akik a két évvel ezelőtti, nehéz emberi viszonyokban vállalkoztak az igazság érvényesítésére, azoknak most békességesen kell munkálkodniuk. Ma is vannak csoportosulások, amelyek szeretnék, ha még mindig feszültség, félelem, rettegés uralná a pátyiak közérzetét. Ezért olvashatunk, hallhatunk olykor aggodalmaskodó megnyilatkozásokat. Egy bizonyos: lényegesen javult a hangulat, kulturáltabbá váltak az egyes emberek, a különböző pártok és polgári csoportosulások, szerveződések közötti viszonyok. Megnyugtató, hogy a lakosság többsége a nehéz időkben is fegyelmezett és mértéktartó maradt, és az önbíráskodás, a fegyelmezetlenség, az önkényeskedés helyett az igazság keresésének és érvényesítésének keskeny, ám törvényes ösvényét választotta. Az apróbb patvarkodásoktól, a kivagyiságból, olykor irigységből vagy versengésből fakadó szellemi csatározásoktól eltekintve békességben él a pátyiak többsége. Örködni kellene felette.

1998. Március

2. Szabadulás az adósságcsapdából

Minden jel arra mutat, községünk hamarosan kikerül az adósságcsapdából. Az elmúlt másfél évben lezajlott eljárást, a pénzügyi gondnok „bábáskodását” viszonylag olcsón „megúsztuk”, hiszen a hitelezők által követelt összeg közel egyhatodát kell csak visszafizetnünk. Persze ne gondolja senki, hogy a házárdjátéknak volt értelme, településünknek nem sok mozdítható vagyona maradt. Mikortól kezdheti újra tiszta lappal működését Páty önkormányzata? – kérdeztük sorozatunk második részében Wiedermann Gábor polgármestertől.

– A törvény értelmében az adósságrendezési eljárás befejezéséről a bíróság hozza meg a végső döntést azzal, hogy jóváhagyja a hitelezőknek jutatott községi vagyon pénzügyi gondnok által előterjesztett felosztását – válaszolta. – Ez várhatólag a nyár elejéig megtörténik, ekkor ledőlnek majd a falut körülvevő pénzügyi korlátok, és a község történetében egy új fejezet kezdődhet.

– Tisztázódott – e mára hitelt érdemlően, hogy a korábbi faluvezetés mekkora adósságot halmozott fel a csőd bejelentéséig?

– Hogy tisztán lássunk, érdemes visszamenni a kezdetekig. Közel két évvel ezelőtt, - 1995 végére – anyagilag lehetetlen helyzetbe keveredett a falu. A helyzet annyira drámai volt, hogy az önkormányzat már a törvényben előírt kötelező illetményeket sem tudta kifizetni dolgozóinak. A további működéshez egy 12 millió forintos állami hitelt kellett felvenni. Amikor a munkát a polgármesterként elkezdtem, ez a pénz már elfogyott, és emellett nem tudtuk azt sem, hogy valójában mennyi adóssága van a falunak. Ráadásul a csőd bejelentését megelőzően a képviselő testület olyannyira nem volt tudatában döntéseinek, hogy az utolsó percekben még olyan kiadásokat is megszavazott, amelyeket már nem lett volna szabad. Kezdetben két út kínálkozott a falu adósságának rendezésére. Az egyiket a képviselő testület vallotta magáénak. Azt gondolták, ha sikerül megegyezni legnagyobb hitelezőnkkel, az OTP-vel, az összes adósság letudható. Köteleztek is arra, hogy ajánljam fel számukra: Páty vagyonának értékesítéséből nyolcvan százalék illeti őket majd. Csak arról feledkeztek meg, hogy a bankon kívül még 53 hitelező kopogtatott a község háza ajtaján.

– Lehet, hogy a korábbi testület tagjai csak azt szerették volna, hogy a falu minél kisebb veszteséggel kerüljön ki a csődhelyzetből?

– Én inkább úgy látom, hogy a felelősség alól próbáltak kibújni. A falu adósságát akkoriban már félmilliárd forintra becsültem, és éreztem, hogy ha az OTP-nek elsőbbséget adok, azzal súlyos törvénysértést követek el. Gondolkodásbeli különbség alakult ki köztem, és a koncepciójához végsőkéig ragaszkodó testület között. Ez akkor vezetett töréshez, mikor ők

nem szavazták meg az adósságrendezési eljárás elindítását, ennek ellenére én – élve törvény adta lehetőséggel – ezt mégis kérvényeztem. Végig úgy láttam, hogy alkukkal nem lehetett volna a falu vagyonát megmenteni. Most már látható, hogy az adósságrendezésből kedvezőbben kerültünk ki. Ha nem kérjük az eljárás megindítását, a mintegy 620 millió forintos adósságállományunkat rövidesen egymilliárdra növelték volna a kamatterhek. Így viszont az összes hitel közel egyharmadát, 227,5 millió forint követelést ítélték jogosnak a hatóságok, melynek közel felét, mintegy 110-120 millió forintot kell csak kifizetniünk. Ez szép eredmény, amelynek alapján biztosan nem lehet azt mondani, hogy az adósságrendezési eljárás haszontalan volt.

– Hogyan kezdődött el a hatósági procedúra?

– Bejelentésem után a bíróság pénzügyi gondnokot jelölt ki a településen. Pályázat útján választották ki erre a szerepre a PK Econo Rt.-t. Ez a cég korábban vállalkozások felszámolásával foglalkozott. Az adósságrendezési eljárás lefolytatásában nem volt gyakorlatuk. Ezért kellett három külső szakértőt felkérni, valamint a peres ügyek rendezéséhez ügyvéd foglalkoztatása is szükségessé vált. Felállt a polgármester, a jegyző, a testület pénzügyi bizottságának vezetője, egy képviselő és a pénzügyi gondnok részvételével az adósságrendezési bizottság. Eközben – már a jelenlegi – képviselő testület csak korlátozott jogkörrel működhetett tovább. A döntések egy részét ugyanis a pénzügyi gondnok felülvizsgálhatta.

– Az mindenképpen öröm, hogy a tartozás összege 110-120 millió forintra csökkent. De hogyan fizetjük ezt ki? Vagyontárgyak eladásával?

– Az biztos, hogy a községháza kasszájából nem. Az adósságrendezési eljárás megindítása óta válságköltségvetése van a falunak. Minimálisra csökkentettük kiadásainkat, ezért korábbi testületi rendeletek, határozatok, és országos törvények sorát nem tudtuk betartani. Igyekezünk az adott körülmények között elérni, hogy a község önkormányzata ne sorvadjon el. Kigazdálkodtuk az intézmények és a hivatal dolgozóinak bérét. Néhány alapfeladat ellátásán túl még az adósságrendezési eljárás vitelére is futotta, valamint arra, hogy tartozásunk ne növekedjék tovább. A 110-120 millió forint kifizetésére az önkormányzat tulajdonában lévő néhány belterületi, iparterületi ingatlan, emellett szántók, erdők, zártkerti területek nyújtják a fedezetet. Három esetben – nem nagy sikerrel – már árverezésre is sor került, amelyből csak néhány tízmillió forint folyt be. Emellett elkészült egy ügynevezett vagyonszétosztási lista, amely részletezi, hogy az adósság fejében mely ingatlanok mely hitelezők tulajdonába kerülnek majd.

– Ezek után biztosan mondhatjuk: enyhén szólva rajtavesztettek mindazok, akik kölcsönöztek a községnek. A hitelezők könnyen tudomásul vették azt, hogy pénzük egy része elúszott?

– Az adósságrendezési eljárás éppen azért húzódtott el, mert a legtöbben éltek a fellebbezés jogával, hátha ezáltal több pénzhez jutnak. Én arról sem vagyok meggyőződve, hogy az önkormányzat felé mindenki benyújtotta igényét, a hitelezőket ugyanis taktikázásra ösztönözheti az, hogy a törvény két év elteltével akár újabb adósságrendezési eljárás indítására is ad lehetőséget. A vagyonszétosztás során egy rangsort állítottak fel. Eszerint az állami intézmények kapják majd meg követelésük száz százalékát, a többiek a maradék pénzből részesülnek, különböző, egyre csökkenő arányok szerint. Van aki 65, más csak 50 százalékot kap. Kérdés még az is, hogy a peres ügyek lezárultával mennyit kell még fizetniünk. Erre is el kellett egy összeget különítenünk.

– Az adósságrendezési eljárás szaporította-e a korábbi polgármester és jegyzőcselekedeteinek lajstromát? Derült – e újabb ügyekre fény? Felel – e valaki a település csődjéért?

– Ezzel a kérdéssel az adósságrendezés során nem foglalkoztak a hatóságok. Várható, hogy a rendőrségi-bírósági eljárás keretében dr. Korompay Pétert nem vonják felelősségre.

Megállapítják majd, hogy pánikba esett, hibákat követett el, és hogy az általa kötött szerződések fiktívek, csupán hitel fedezetéül szolgáltak.

- Maradt-e még vagyon a falu kezében? Tudunk-e majd miből továbblépni?
- Az elmúlt években kettős feladat hárult az önkormányzatra. Miközben kiszolgáltuk a pénzügyi gondnokot, elkészítettük a település pontos vagyonelemtárát, és a község általános rendezési tervét (ÁRT), amely a legújabb építésügyi előírásoknak is megfelel, és amivel ma még senki nem rendelkezik az országban. Hogy ez a koncepció reális alapokon nyugszik, mutatja, hogy a száz hektáros ipari övezetünkben már gazdája van, és folyik rajta az építkezés. Településünk továbblépésének esélyét a jövőben leginkább az itt megtelepedő és tevékenykedő vállalkozások jelentik majd. Biztos vagyok benne, hogy a községre virágzó fejlődés és jövő vár. Öt év múlva, ha valaki megkérdezi majd, hogy hol van Biatorbágy, Budakeszi vagy Zsámbék, azt fogják majd válaszolni: Páty mellett.

1998. Április

3. Védőburokban az oktatás, nevelés

Az elmúlt esztendő során Páty intézményei több ízben is veszélybe kerültek. Májig emlékezetes például az a lista, amelyen az előző polgármester több önkormányzati tulajdonban lévő épületet is használatba adott egy időközbeni előzetes letartóztatásba került vállalkozónak. A csőd bekövetkeztekor pedig a leépítések, bezárások réme fenyegette a községet. Sikerült-e intézményeinket megóvni az adósságrendezési eljárás szigorától? – kérdeztük Wiedermann Gábor polgármestertől.

– Mikor átvettem a falu vezetését, körbeérdeklődtem: a szomszédos települések polgármesterei mit tennének a helyemben? Első lépésként mindenhol az intézmények leépítését, a pedagógusok elbocsátását javasolták – válaszolta. – Hamar rájöttem, hogy ez lenne a legegyszerűbb megoldás, ám a Pátyon élők nem ezt várták tőlem. Az én feladatom az, hogy a községet a lehető legkisebb megrázkódtatással segítsen ki nehéz helyzetéből. Ezért az intézményeket igyekeztünk minden olyan külső hatástól megvédeni, amelyek jövátételten károkat okoztak volna működésükben.

– Korábban viszont a takarékoság jegyében az önkormányzat bezárta a bölcsődét, és tervbe vette az óvoda két tagozatának megszüntetését is...

– A bölcsőde bezárása meggondolatlan lépés volt. A megszüntetéssel járó költségek sokkal nagyobbak voltak, mint a megtakarítás. Ezt az intézményt érdemes lenne újraindítani, hiszen ma már az állam újra támogatja a bölcsődék működését. Az iskolánál és az óvodánál pedig több évtizedes lemaradást kell pótolnunk. Közvetlenül a rendszerváltozás után még lett volna elegendő pénz arra, hogy a két intézmény régóta húzódozó karbantartását, fejlesztését elvégezzük, ám ezt a község elmulasztotta. Az iskolát gyakran éri bírálat amiatt, hogy az itt folyó oktatás színvonala az átlagosnál is alacsonyabb. Ez egyrészt nem felel meg a valóságnak, másrészt a kritizálók előszeretettel feledkeznek meg arról, hogy a lemaradást nem lehet pótolni – főként válságköltségvetésből – egy-két év alatt.

– Mire tellett az iskolára szánt szűkös anyagi keretből? A kevés pénz miatt el kellett-e bocsátani pedagógusokat?

– Sikerként könyvelem el, hogy ebben a nehéz helyzetben is több millió forintot sikerült fordítani a Bocskai utcában lévő épület beázásának megszüntetésére, és kigazdálkodtuk az eltört fűtőcső megjavításának költségét is. Elegendő pénz jutott az állami kasszából kiutalt fejkvóta mellé ahhoz, hogy az iskola működése az adósságrendezés közben is zavartalan maradjon, és a pedagógusok munkáját ne befolyásolja a község siralmas állapota. Felbecsülhetetlen segítséget kapott az intézmény a különböző helyben élő, vagy pátyi

gyökerekkel rendelkező szponzoroktól, akik nemegyszer hozzásegítették a szükséges anyagi fedezet biztosításával az iskolát pályázatos támogatások elnyeréséhez is. Mindemellett törekedtünk arra, hogy a falu adósságokkal terhelt költségvetéséből csak az intézmény legszükségesebb kiadásait fedezzük, ennek ellenére pedagógusok elbocsátására nem került sor. Négy kiegészítő alkalmazott – például konyhai dolgozó, takarító, gépkocsivezető – státuszát megszüntettük. Jelenleg az iskolában 47 fő dolgozik, és 386 gyermek tanul 18 tanulócsoportban.

– Elővéve a korábbi évek adatait, megállapítható: a tanulók létszáma csökkent. Úgy tűnik annak ellenére, hogy sikerült a leépítéstől megóvni az iskolát, a szülők egy része mégis máshová íratta gyermekét.

– Nem beszélhetünk elvándorlásról. A gyermekek száma csak néhány fővel csökkent, akiket az egyre szaporodó tagozatos középiskolák, egyházi intézmények „szippantottak el” Pátyról. Igaz, hogy az oktatásunk objektív okok miatt nem „futotta be” azt a fejlődési pályát, amit az általános iskola vezetői korábban elképzelték, ám nem vagyunk rosszabbak a környező települések átlagánál. Mutatja ezt az is, hogy a szakképzettséget tekintve csak egy-két „gyenge láncszem” van a tantestületben, és a gyerekek ötven százaléka szakközépiskolában, gimnáziumban tanul tovább. Nagy eredmény az is, hogy nem kényszerültünk azoknak az „extráknak” a megnyirbálására, amelyek a pátyi gyerekeknek többet nyújtanak a hagyományosan vett iskolai tanításnál. Választható csoportbontásban hetente a szokásos kettő helyett három órában folyik az idegen nyelvek oktatása. A fejlesztő tagozat fennmaradásának köszönhetően a gyengébb képességű gyermekeket nem kell szüleiknek kisegítő iskolába küldeniük. Országos hírű egészségnevelési, példaértékű környezetvédelmi programokkal rendelkezünk. A tanulókkal neves családpszichológiához, zeneterápiához is értő szakember foglalkozik. Folyik az úszásoktatás, rendszeresen eveznek, kirándulnak a rekrációs egyesület tagjai. Nyaranta egy-egy hétre nyelvi képzésre osztrák erdei iskolába mennek tanulóink, a körzeti vers- és prózamondó versenyt rendszeresen Pátyon rendezik meg. Az Ortutay-napon pedig zsűfóráig telik a Kultúrház, ahol minden osztály előadja az erre az alkalomra több hónapos munkával készített művét. Kár, hogy a faluban kevesen látják, milyen kedvező változások indultak el a pátyi iskolában. Ez részben amiatt van, hogy a pedagógusok nem mindig képesek magukat megfelelően „eladni” a közvélemény felé. Tanáraink és tanítóink alkotó energiájuk javát korábban a létbizonytalanságtól való félelem miatt elfecsérelték. Mára feloldódott a feszültség, nem kell tartaniuk egzisztenciájuk elvesztésétől. Minden köszönetet megérdemel az a számtalan többletvállalás, amelyekkel pedagógusaink a község fejlődését szolgálják. Ez a záloga annak is, hogy a pátyi általános iskola felzárkózzék, és további sikereket érjen el a környező települések intézményeivel folytatott versenyben.

– A gyermekek nevelésének másik fontos színtere az óvoda. Milyen az óvónők és a tanítók kapcsolata?

– Nekem rögeszmém – és ezt mindenképpen szeretném elfogadtatni az érintettekkel -, hogy az elsős tanítóknak és a nagycsoportos óvónőknek kölcsönösen figyelniük kellene a másik munkájára. Így elkerülhetők lennének az iskolaérettség körül gyakorta kialakuló viták is. Nem azt kellene nézni, hogy az óvoda után pátyi iskolába írattja-e be a szülő a gyermekét, vagy sem, hanem hogy a kicsik fejlődését mivel lehetne igazán segíteni. Napközisotthonos óvodánkba egyébként közel kétszáz gyermek jár, az újonnan jelentkezőket nem utasítják vissza. Tizenhat megfelelően képzett óvónő nyolc csoportban foglalkozik velük, évek óta van logopédusunk is. A szülők bevonása példaértékű. Az óvoda híre jó a faluban, aminek az oka az intézmény vezetője szerint alapvetően az, hogy a felmerülő problémákra lehetőleg még „azon melegében” igyekeznek megoldást találni.

– Míg oktató-nevelő intézményeinket szemmel láthatóan sikerült megvédeni az adósságrendezési eljárástól, a közművelődés színterei jobban sérültek...

– *A Kultúrház szerencsére ma is működik, bár másképp, mint az előző években. Simon László, az Egyetértés Nyugdíjas Klub vezetője társadalmi munkában szervezi a rendezvényeket, amelyek száma, és színvonala szerintem felülmúlja a korábbiakét. A Községi Házban pedig a Páty Faluközösségért Alapítvány tevékenykedik, áldozatos munkájukkal a magasabb kultúrát hozzák közel a pátyi emberekhez. A két épület – amelyekre az egyik hitelezői csoport az adósságrendezés során benyújtotta igényét, - csak úgy sikerült megmentenünk a falu számára, hogy mindkettőt egybevontuk az iskolával. Én úgy látom, hogy a közművelődés terén sincs községünknek szégyenkezni valója. Mutatják majd az idejű pincenapi programok is, amelyekkel az ifjúságot is szeretnénk a hegyre csalogatni.*

– *Az intézmények közé tartozik a községháza is, a Polgármesteri Hivatal, amelyet megviseltek az elmúlt évek viharai. Képes-e megfelelni a jelenlegi köztisztviselői gárda a falu előtt álló kihívásoknak?*

– *A hivatal állapota polgármesterségem kezdetén hüen tükrözte a falu pénzügyi és erkölcsi csődhelyzetét. A kulcsfigurák hiányoztak, a jószándékú dolgozók vezető hiányában magukra maradtak. Az elmúlt évek során senkit sem küldtünk el, végig arra törekedtünk, hogy a változások minél kevesebb ellenségeskedéssel járjanak. Aki elment, maga döntött úgy, hogy nem vállalja fel az általunk diktált követelményszintet. Az itt dolgozók fele távozott, a megüresedett álláshelyeket hozzáértő emberekkel töltöttük be. Egy éve van állandó jegyzőnk, aki feleségével együtt jók képzett szakember, s hamar beilleszkedett a helyi társadalomba. A számítógépes hálózatot szponzorok segítségével sikerült fejleszteni, ma már mindenki alkalmazza a gépeket, míg korábban volt olyan dolgozónk, aki csak könyvespolcnak használta a monitort. A Polgármesteri Hivatal jelenlegi munkatársainak magas kvalifikáltságát és hozzáértését mutatja az is, hogy az építéshatósági jogkör a község „kezeben” maradt. Az engedélyeztetésért nem kell Budaörsre, vagy Budakeszire utazniuk a polgároknak, mivel a műszaki osztály felkészültségét megfelelőnek találták a hatóságok.*

1998. Május

4. Fejlődésünk előtt már nincsenek korlátok

Végére értünk Páty község polgármesterével készített interjúsorozatunknak. Az elmúlt három hónapban az utóbbi két és fél esztendő legfontosabb eredményeit igyekeztünk az Önök számára bemutatni. Utolsó beszélgetésünk során viszont már nem annyira hátra, mint inkább előre tekintünk. Milyem jövő vár Pátyra az ezredfordulón? Mit kell a következő faluvezetésnek elvégeznie? Megindulhat-e végre településünk várva-várt fejlődése? Ezekkel a kérdésekkel kerestük fel Wiedermann Gábort.

– *Az előző faluvezetéstől örökölt helyzetet a legegyszerűbben olyan drámai megszorító intézkedésekkel lehetett volna megoldani, amelyek egy időre biztosan derékba törtek Páty fejlődését – kezdte válaszát a polgármester. – Én végig törekedtem arra, hogy ez ne következzen be. Büszke vagyok rá, hogy a válság felszámolása mellett azokat az alapokat is sikerült leraknunk, amelyek az elkövetkezendő esztendőkből biztosan építkezhet a település. Az a jóslat sem vált valóra, hogy az adósságrendezési eljárás miatt nagyarányú elvándorlás indul majd el a faluból. Ellenkezőleg, Páty lakossága az elmúlt két évben százszázalékosan nőtt, soha nem látott mértékű betelepülés.*

– *Mire alapozható a község ezredfordulós fejlődése?*

– *Arra a tízmillió forintot érő Általános Rendezési Tervre (ÁRT), melyet a befagyasztott költségvetés ellenére sikerült elkészítenünk. Az ÁRT koncepcióját első látásra még a tervezők is megalomániásnak titulálták. De mi a végsőkéig kitarítottunk elképzeléseink mellett, és a jelen már bizonyítja, hogy nekünk van igazunk. Közel száz hektár nagyságú ipari parkkal és legalább ekkora új lakóövezettel számoltunk. Az ipari park területének a fele már potenciális*

beruházók tulajdonában van. Az itt lévő földekbe a jövőben nem búzát, árpát, vagy bukfencet vetnek, hanem másféle tevékenység szolgálja majd rajtuk a vállalkozók és a község hasznát.

– A kívülállók számára úgy tűnik, a pátyiak a nyolcvanas évek vége óta képtelenek eldönteni, hogy településük milyen irányban fejlődjék tovább. A korábbi faluvezetők az idegenforgalomra építették volna a község jövőjét. Mennyire egyeztethető ezzel össze az ipari park koncepciója? A falusi vendégfogadással kapcsolatos elképzelések délibábnak bizonyultak?

– Társadalmi és természeti adottságaink ellen nehéz cselekedni. Egy nincstelen, adóssághalmazzal küszködő községet lehetetlen az idegenforgalom számára vonzóvá tenni. Budapesttől húsz kilométerre vagyunk, több majdani előváros szomszédságában. Elképzelhetetlen az, hogy Pátyot elzárjuk a külvilágtól, megtartsuk a maga ősiségében úgy, hogy semmin nem változtatunk. Az ÁRT-ben lefektetett elképzelés tulajdonképpen kompromisszumos megoldást jelent. Közigazgatási területünkől azokat a részeket jelöltük ki a befektetések számára, amelyek elég közel vannak ahhoz, hogy a település számára hasznot hozzanak, de az esetleges káros hatások szempontjából már megfelelő távolságra helyezkednek el. Páty képviselő testületének vannak elhivatott környezetvédő tagjai, sikerült velük megértetniük, hogy az ipari övezetre olyan szabályozórendszert kell életbe léptetni, mely megvédi a községet az ártalmaktól. Ez már a területek kijelölése előtt megszületett. Az előírások olyan szigorúak, hogy szinte még a fatüzelést is tiltják. Az övezetben elsősorban a kisebb környezeti veszéllyel járó raktározási, szolgáltatási tevékenységeket látjuk szívesen.

– Sokan tartanak, tartottak korábban attól is, hogy a kiemelkedő természeti adottságokkal rendelkező lakóhelyük egy szép napon Érd II.-vé változik. Vajon sikerül-e Pátnak mindezt megelőznie?

– Én biztos vagyok abban, hogy igen. Budaörsöt, Budakeszit, Törökbálintot beszipantja majd a főváros, a többiek Budapest elővárosává válnak. Számunkra védeltséget biztosítanak a hegyek, és a patak vonala. Autópályalehajtónkkal viszont nyugat kapujává válhatunk. Az elkövetkező harminc évben lélekszámunk várhatóan megduplázódik majd. Am a betelepülők számának növekedésével párhuzamosan az ingatlanárak is emelkednek, ami a település telítettségét eredményezheti. A drága telkek és házak miatt az érdeklődés egy idő után csökken majd a község iránt, a lakosság száma háromezer család körül stabilizálódik. Miközben a település növekedése inkább a külső szélekre lesz majd jellemző, a rendezési tervben az ősi falumagot a Pinceheggyel együtt teljesen levédtük. Ez azt jelenti, hogy nem tervezünk belső tömbfeltárásokat, egyes helyeken – például a Füzes-patak túlsó partján – pedig építkezni sem szabad. Úgy látom tehát, hogy sikerült a falu jövője érdekében a kompromisszumos megoldást találnunk.

– Az adósságrendezés során Páty önkormányzatát „megszabadították” a hitelezők a mozgatható vagyონrészek zömétől. Lesz-e elég pénze a falunak a fejlesztések finanszírozására?

– Bevételi forrásunk a tőkeerős vállalkozások letelepedésével megsokszorozódnak. Annak ellenére, hogy az ipar területként kijelölt földek szinte mind magántulajdonban vannak, a község minden hektár eladásából egymillió forinttal részesül. A sikeres értékesítésre pedig reményt ad az, hogy mára megszabadultunk a kalandoroktól, és egyre több valóban befektetni vágyó vállalkozóval tárgyalunk. A lélekszám növekedésével párhuzamosan emelkedik a személyi jövedelemadó – befizetésekből számunkra visszajutatott rész. Az iparüzési adó jelenleg magas, az 1,1 százados mértéket az első adandó alkalommal kilenc ezrelékre kell csökkenteniünk. Harminc négyzetméter felett építményadót is fizetnek majd a vállalkozások. Ha elmegy a pénzügyi gondnok, külső anyagi források elnyerésére pályázatokat is benyújthatunk. Páty már ebben az évben gazdaságilag stabil településsé válik. Az elkövetkező esztendőben minden esélyünk megvan arra, hogy a felzárkózáson túl fejlettségben megelőzzük a környező településeket.

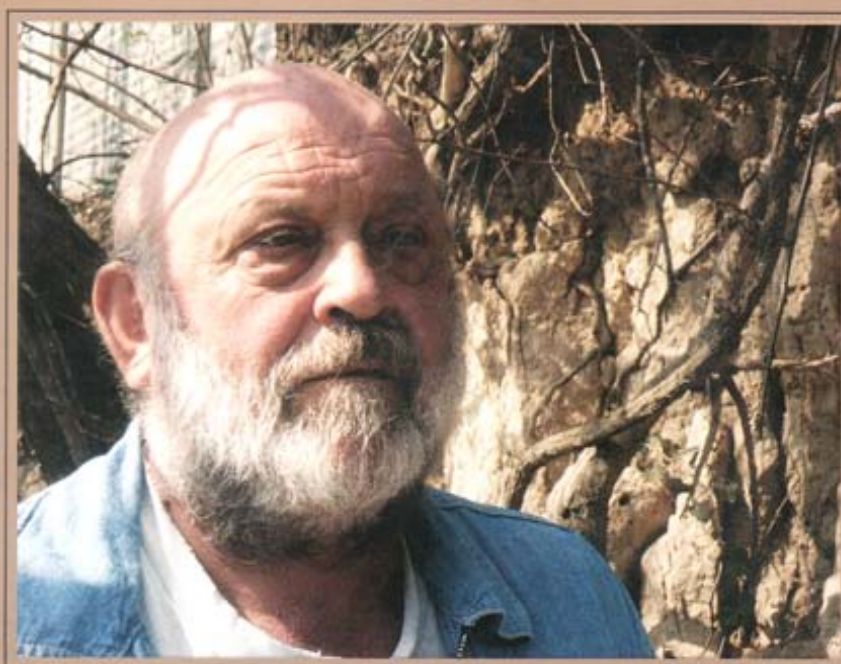
- *Mire kell elsősorban pénzt áldoznia a következő ciklusban az önkormányzatnak?*
- *A két legfontosabb feladat az oktatási-nevelési intézmények elmaradt fejlesztéseinek pótlása – esetleg egy új iskola építése – és az úthálózat rendbetétele. Ez utóbbi már folyik is, idén várhatólag 17 millió forint értékben öt kilométernyi aszfalt kerül az utcákra, Páty fele már görkorcsolyázni tanul. Rendkívül nagy az igény a községben a művelődési, sportolási lehetőségek iránt, amelyhez minden feltételt meg kell teremteni a következő ciklusban. Nem szabad lemondanunk az idegenforgalomról sem, amihez szintén a falu szépülése, fejlődése biztosítja az alapot. Összefoglalva tehát elmondható: a sok felesleges kitérő után mára célegyenesbe fordult Páty fejlődése, amihez számos apró intézkedés, eredmény is szükségeltetett az elmúlt két és fél esztendőben. Csak néhányat említek ezek közül: nyugvópontra került a galvánügy, és a víz- és csatornahálózat körüli kérdések, szeméttelépet szüntettünk meg a szeszfőzde előtt és a Rabecz-kanyarban, letelepedett a faluban számos vállalkozás. Mindez azonban nem csupán egyes emberek, hanem a község közalkalmazotti, köztisztviselői kollektívájának is köszönhető. Ezúton is szeretnék nekik köszönetet mondani, és remélem, a falu pénzügyi helyzete a jövőben áldozatos munkájuk anyagi elismerését is lehetővé teszi.*

1998. június

„...Azt kellene látn, hogy milyennek kellene lenniük az nagy Európai Uniohoz csatlakozott Magyarországon az önkormányzatoknak, a közigazgatásnak, a megyerendszert felváltó regionális rendszernek, mindeszt miként lehet megvalosítani és ehhez milyen források állnak rendelkezésre...”

Wiedermann Gábor

**Nekem szülőfalum
II.**

Gyökértelenül

„Ezekben a nehéz időkben sem állt meg Pátyon az élet. Úgy tűnhetett, hogy egyedül maradtam, bár én nem éreztem magányosnak magam. Velem volt Istenbe vetett hitem, velem voltak barátaim, választóim és családom. Nem láthattam még tisztán a pátyi valóságot, de meg voltam győződve arról, hogy az Úr választott, hívott és küldött ennek a feladatnak a megoldására.
Okom volt hát az optimizmusra.”

A szerző

Wiedermann Gábor

**NEKEM
SZÜLŐFALUM II.**

GYÖKÉRTELENÜL

© Kiadó Wiedermann Gábor 2005

Szerkeztette:
Farkas Erzsébet

Borítóterv és fotó:
Horvát Balázs fotóművész

Nyomdai előkészítés és Kivitelezés
Timp[®] Kft.
Felelős vezető:
Cseh Tibor ügyvezető

Ígéretes lendületben a fejlődés

1999-2002: Alig három esztendő maradt a helyreállításra, az alapozásra és a fejlesztésre. Az eltelt hét évet, „hét szűk esztendőnek” harangozták be ellendrukkereink. Ennek ellenére Páty behozta hátrányait és gazdasága dinamikus fejlődésnek indult. Ebben fő szerepe volt a türelmes és szorgalmas lakosságunknak, a választott képviselőknek, az alpolgármester és polgármester hűséges szolgálatának.

Mindezekről dióhéjban

- Felszámoltuk a település totális csődhelyzetét, elrendeztük egymilliárdos adósságát: felmértük vagyoni helyzetünket, stabilizáltuk az önkormányzat és az intézményei (iskola, óvoda, művelődési ház, védőnői szolgálat) működését, feloldottuk az általánosnak mondott pénzügyi- és erkölcsi válságot.
- Pénzügyi megerősödésünk érdekében ipari parkot és új lakóterületi zónákat alakítottunk ki. Új munkahelyeket teremtve 40.000m² alapterületen épültek létesítmények az ipari parkban és élvezzük annak hasznait.
- Működésképesé tettük elfuserált csatornahálózatunkat, járhatóvá útjainkat, elhárítottuk a „galvánveszélyt”, mértéktartó adópolitikával vonzóvá tettük Pátyot a vállalkozók és a letelepedni szándékozók körében.
- Rendbehoztuk az elhanyagolt zsidótemetőt.
- Elvégeztük a Füzes-patak mindkét ágának mederkotrását, amelynek eredményeként csökkent az ófaluban a lakások, pincék vizesedése.
- Visszavásároltuk lakosságunk számára a művelődési házat és a „szocépületet”.
- Megszüntettük a járványveszélyt jelentő döngkutat, és korszerű konténeres gyűjtőhelyet létesítettünk.
- A Sasfészek elnevezésű autópálya csomópont kiépítésével karnyújtásnyira jutottunk egy közvetlen fel- és lehajtó megépítéséhez.
- Szabadtéri színpadot építettünk a Pincehegyen és támogattuk a közösségi ház hátsó udvarban épült szabadtéri színpad építését.
- Új köntösbe öltöztettük és felújítottuk a művelődési ház, a közösségi ház, a Rákóczi úti tagóvoda, a tűzoltószertár és a polgármesteri hivatal épületét.
- Jelentős támogatást nyújtottunk a református templom felújításához és egy új római katolikus templom építéséhez.
- A volt Hősök tere helyén alakítottuk ki a szabadidő kultúrált eltöltésére, állami, társadalmi ünnepeink megünneplésére egyként alkalmas esztétikus Széchenyi teret.
- Új óvodai foglalkoztatót alakítottunk ki a Művelődési ház mögött.
- Utcát nyitottunk a Széchenyi térrel szemben a Kossuth Lajos utca és a Rákóczi utca között.
- 20.000m² járdára és útra került aszfalt borítás.
- Szervezett keretek között is biztosítottuk a választók és a választott tisztségviselők közötti párbeszéd lehetőségét: fogadóórákat, közmeghallgatásokat, falufórumokat tartottunk, a helyben szokásos módon (kábeltevében, Kurírban, plakáton, szórólapon, hangosított autón, stb.) rendszeresen tájékoztattuk a lakosságot.
- Támogattuk a szociálisan rászorulókat, az önszerveződő közösségeket, klubokat, egyesületeket.

- Munkánk során hitelt nem vettünk föl, tevékenységünk ideje alatt a költségvetésünk háromszorosára nőtt vagyonnövekedésünk értéke több milliárd forint.
- Korszerű játszóteret építettünk az Arany János és a Bartók Béla utca torkolatában
- Leraktunk egy szebb jövő alapjait. Határozott és Önök által is ismert elképzeléseink vannak településünk további fejlesztéséről boldogulásáról.
- Mintegy 100 millió forint készpénzt adtunk át, a felsorolt javak mellett Dr.Bognár András polgármesternek és csapatának.

Elmetszett gyökerek

2002- Napjainkig

A legutóbbi – 2002.évi – helyhatósági választások országszerte, így Pátyon is az MSZP győzelmét hozták. A MSZMP utódpartja a vezetés legmagasabban kvalifikált szintjén gigantikus erőfeszítéseket tett annak érdekében, hogy feledtesse, de legalább elhomályosítsa az elődök dicstelenségét. Sajnos nem volt ez így a vidéki, a falusi sejtekben. Így a pátyi „utódokat” felkészületlenül érte a helyhatósági választásokon elért győzelem, és nem tudtak mit kezdeni a hirtelenjében ölükbe pottyant lehetőséggel és felelőséggel. A józan észen, tudatos építkezésen nyugvó fejlesztések helyébe egyéni érdekek mezsgyéjén ösztönös kapkodás lépett, és ezt a falu, a település sínyli meg. A pátyi szocialistáknak olyan magas az önkormányzatiság, mint nyúlnak a lórács. Olyan esetlenül és helyrehozhatatlan károkat okozva mozognak a közösségi terekben, mint elefánt a porcelánboltban. A hozzá nem értés nem tanulással, hanem hatalmi göggel párosult és számos mély sebet ejtett a demokratikus fejlődés elején tartó falu testén. Jobb esetben a hozzá nem értés semmittevással párosult. Miközben nyesegetni kezdték a termőre fordult hajtásokat, hajszálgyökereket megsérültek az életet adó főgyökerek is. Ennek következményeként megakadt a fejlődés, az ígéretes termés idejekorán lehullva éretlenül savanyodott, enyészett el a pátyi gyümölcsöskert lombkoronája alatt. Avatatlan kezek által végzet amputációk sorozata a kezdeteknél, majd lubickolás, dagonyázás a semmittevés langyos poshadt pocsolyájában a folytatásnál. Ez a kettősség jellemezte 2002-től napjainkig a pátyi faluvezetést.

Fejétől búzlik a hal

A település nyakára ültettek egy csökönyös, kóros identitászavarral küszködő volt titkosszolgát, aki – mint a diktatúra kulcsfigurája – terhessé válhatott a rendszerváltó erőknek és viszonylag fiatalon utcára perdült. Önmagát köztisztviselőnek aposztrofálja, de tényleges hivatásáról, a diktatúrában betöltött szerepéről csak találgatások folynak, mint ahogyan lakhelyét is sűrű homály fedi. Másodjára fordulhat elő a pátyiakkal, hogy polgármesterük elmondhatja majd, hogy köd előttem köd utánam. No meg a hátra hagyott dűlő: az elfecsérelt milliók, a szobortorzó, a kivágott fák, a tönkretett játszótér, a rögeszmés poloskák, a hantolatlan állattetek, a déli harangszó, a közoktatás szétzilálásának-, a vegyi üzem ide telepítésének -, milliárdos hitel felvételének kísérlete. És még nem beszéltünk az emberi, a szakmai viszonyok meggyengítéséről a hivatalon belül és azon kívül.

A jól működő képviselő testületi struktúra megváltoztatásával pártérdekből kulcsszerepbe – alpolgármesteri székbe – emelték Nagy Ferencné Beck Rozáliát, aki mint korabeli képviselő jelentős szerepet játszott az 1995-ös pátyi csőd bekövetkeztében. „Rózsika” azzal indított, hogy a helyi lapban a demokráciában serdülő pátyi ifjúság elé állította példaként édesapját, aki az ötvenhatos forradalomban torkolló diktatúrának volt jól fizetett képviselője, a helyi mezőgazdaság szocialista átszervezésének, a magángazdaságok megszüntetésének kulcsfigurája. Nagyné rövid időn belül magánvállalkozásába integrálta az önkormányzatot: családtagjait jól fizető állásokba helyezte. A saját- és rokoni bérköltségeket éves szinten több milliós nagyságrenddel terhelik a falu költségvetését. A képviselőtársak által csak Csipkerózsikaként nevezett alpolgármester többnyire végig szundikálja a fontos döntéseket, ébersége csupán a családi érdekérvényesítés idejére korlátozódik.

A pénz évről évre elolvad, az előző években elért eredményeket visszabontották, a testületben dűlő belviszály égetően változást sürget. Addig azonban marad a megakasztott fejlődés, az aktív rombolás, az ostoba acsarkodás, a koncepció nélküli tengődés.

„...megakadt a fejlődés, az ígéretes termés idelye korán lehullva éretlenül savanyodott, enyészett el a páty gyümölcsöskert lombkoronája alatt. Avatatzlan kezek által végzett amputációk sorozata a kezdeteknél, majd lubickolás, dagonyázás a semmittevés langyos poshadt pocsolyájában a fojtatásnál...”